זה הספר יקר במציאות - היות ויש
בסימן R עלין בבית הספרים הלאומי

1—

נראה כהן מחבר של הספר הוא הרבני (בן נמרא). כי זה ידוע
לאור ע"י מוסאליב, ונספח ~~[illegible]~~ אגה"פ - K בראשית, אשר [illegible]
חלק לתנו ולאחר מכן פלה השגחה על הספר במנוחה. ספר [illegible]
במבא. ממאלה [illegible] ואם כי לא בלא שהרבה כתבו (מפני של שלום)

ת-3

כללי קצור ספר הפליאה

כל המדות נקראות אלהי"ם בהסתלק עילת העילות מהם, ובהיותו עמהם נקראים כלם יהוה ע"כ. מכאן שאפי' בעליונות יש קצת דין. עולם השפל שמוטה קשה ואין ראוי שיזכר אצלם, שהכתר האציל החכמה א) שלא היה האצילות רק עד הכתר ולכן נקרא שד"י שאמר לעולמו די. שואלין ליו"ד שהיא החכמה למי אתה ומראה בקוצו העליון לאלף ב) אני והוא האצילני. נון פשוט תפארת נון כפוף מלכות ע"כ. וזהו שאמרו נאמן פשוט נאמן כפוף ולפעמים הכתר לעצמו ולפעמים בכלל. הפרדס עשר מדות והשיקף ג) שבעה וזהו אמרתי עולם חסד יבנה. בהסתלק הפלא הגדול זהו הדין ובהיותו עמהם זהו הרחמים והמקבל הוא הגורם. אותיות התורה למעלה בסדר תשר"ק ולמטה בסדר אב גד להוריד מן האל"ף אל התי"ו ולמעלה מתחילין מן התי"ו להעלותה אל האלף וז"ש למשה אין שלום בעירך להוריד השלום ד) אליו. מצות מעשיות צורך גבוה וצורך אדם. האותיות והמדרגות היו באמצעיות בראשית סתומים וחתומים ובהגלות המדות נגלו האותיות ובכח דשלהבת בגחלת. כל א' ה) מהמדות נקרא שבת כשהאציל מה שהאציל ולכן השוכח שבת מונה ששה ימים ובשביעי ישבות ואין כאן חילול. כל מקום שנאמר וה' הוא ובית דינו ואין רבוי ו) אחר רבוי אלא למעט וכל מיעוט שבא למעט משני רבויים אינו ממעט אלא דבר מה ז) ילוד אשה לא יוכל להשיג במדות האלו כי לא אפשר שא"כ אחרי שיש השגה הגבלת מקום לאלהיו ואפי' המדות אינם משיגות למה שלמעלה מהם ח) ועל שלא היה העולם כדאי להשתמש עם יסוד העולם עמד וגנזו לצדיקים ונתן לו בת זוג את כנסת ישראל להנהגת העולמות. כתר חכמה ובינה אינם בכלל העניים המבקשים מים ואין ע"כ. כי זהו הנהר אשר לא יכזבו מימיו. תיו בראשית נתחבר עם האלף במלת בראשית והוא השמטות שבסוף כל השמטות כולם ט) יחזרו כגחלת כאשר היו בכח. ובעלי הקבלה אמרו שיש דברים שגם ממטטרו"ן נעלמו. ומלת ברוך פעול מעילת העילות השלש עליונות מתוך דקיותם ומעלתם עשאום ראש א' גבוה מעל גבוה שומר ועילת העילות מקיימם ומזה אל תזוז י) התחילה התורה בבית והשלימה בלמ"ד לפי שבהם משתמשים כלם בי בם בו בה לי לו להם לה מה שאין כן בכל האותיות. והם אותיות יה"ו ועיקר השם יה"ו הבינה היא אוצר הכתר והחכמה והעטרה אוצר כלם ואנו מברכים מאה ברכות בכל יום להריק האוצרות יא) ולמלאתם. משמע שהבינה אינה איפשרית היכולת וזהו מי יב) יתן והיה לבבם דוגמא עליונה. כל חכם סתם שהזכירו חכמים בדבריהם הוא חכם בנסתרות ר"ל לדעת וגם להשיב היכן המצוה נוגעת ומה תועלתה ובמה היא רומזת. דו פרצופים המנהיגים עולם השפל וכמה שנים ינהגוהו. הוי אומר ששה אלפים. ז"ש רב קטינא שיתא אלפי יג) שנה הוי עלמא. כל האותיות מן האל"ף נאחזין והתי"ו יד) מקבלת כלם. וזהו כל הנחלים הולכים אל הים. בתת ה' את ירכך נופלת ואת בטנך צבה שגם הרחמים ממיתים. שמים הקדים האש למים שבאים המים ומכבין האש טו). כל הדברים צריכים התעוררות ומעשה למטה כדי שיהיה כח ופועל ויעשה הדבר למעלה. יש אומרים שקרח טז) וקין כונה אחת להם

והדין

הגהות וביאורים: א) ונרמז בגודל בית בראשית: ב) איש. א' כתר יוד חכמה שין בינה: ג) מכאן שאין בהיקף שינוי והכל כפי הכנת המקבל: ד) האלף דומה לכתר והתיו למלכות:
ה) לכן יש בכל א' סגולה: ו) פי' יהוה רחמים ואו רחמים: ז) ולפיכך נקראים מדות שפועלים מדה במדה: ח) ומ"מ יתבוננו החכמים כעשירים לדעת איך המדות מתקשרות . . . לא לחקור אחר המדה:
ט) וג' ראשונות אינם בדין בני חלוף: י) לאפוקי מדעת האומרים אין למעלה מכתר כלום: יא) כי כל אחת כלולה מעשר: יב) כי הכל נמסר בידה בתלמוד לא משמע הכי: יג) וחד חרב שיתבטלו הפועלים: יד) כי התיו היא הים האחרון: טו) ומזה הטעם בא האש ברמז השין והמים בלא רמז מפורש: טז) קין נגד הבל וקרח

כללי קצור ספר הפליאה

ידין עמו. בהמה שנשחטה ונמצאת טרפה עדין לא נמחל אלא שהדין הראשון רוצה ה' שיהיה בלי צער ועל כן זימנה ביד ישראל כענין שנאמר ואהבת א) לרעך כמוך. אהי"ה פעמים אהי"ה עולה אמ"ת. הסולם היה עומד במדה אחרונה והוא הציור האמצעי ומגיע עד אהי"ה הוא כת"ר ב) עליון. כך עלה במחשבה לנקות נפשו של רבי עקיבא כי אין טהרתו רק לקבל היסורין. תוהו הוא הפחד. בהו חסד. והארץ הוא שדה של תפוחים. ג) עתיד הקב"ה להעלות התפארת שהוא הוא"ו למעלה מחכמת אלד"ים שנאמ' ירכיבהו על במותי ארץ ומיד יפול סמא"ל. הארץ היתה בבת א' עם העשר ד) בכח בעילת העילות. האויר הקדמון נקרא חושך מצד שאין בו השגה ונהורא עמיה שרי. לא תחסום שור בדישו מכאן שאין נופלין על פניהם בלילה שאין יום ואלף שנה נתפס רק בהיקף שבעה אבני ה) הבנין. הבינה ממנה הגאולות וכנסת ישראל היא הלוחמת בכח איש מלחמה ע"כ. העטרה אפשרית ו) הידיעה והיכולת. ותפארת אינו אפשרי בידיעה שנאמ' היפלא מה' דבר. מ"מ אפשרי ביכולת כענין מי יתן והוא לא נקרא מי. כל המופתים והנסים שהם נסתרים מכנסת ישראל. ודל לא תהדר ז) בריבו כמו לא תחסום שור בדישו. כל אלד"ים דמעשה בראשית רומז בבינה. והחכמה נמשלה כחלמים על שהנתיבות סתומות בה כענין ח) החלמים שאין נתיב נראה וניכר בו. וכן צורת יאורים בקע. קודם אצילות הדברים האויר קדמון יחיד ומצד עיליו לא היה נוטה כלל אך היו כחותיו בתוכו ואין היכרא לכבודו ורצה להמציא אבניו והמציא הוצאות התעלומה שאין בריה יכולה לעמוד על עיקר זה. ועתה שנאצלו הם קשורים ואדוקים בו כשלהבת קשורה בגחלת ועכ"ז יש ט) הפרש בין המברך והמתברך ועלה רצון מאתו ית' והמשיך ההויות אשר היו סתומים כמו שנאמר כחלמים שלח ידו וכל א' וא' ייחד לו מקומו ונתן לו חיות שיוכל לפעול פעולתו וזהו ויהי שכבר היו בכח. פי' הכתוב אז ראה ויספרה וגו' וגם חקרה המדות שם להם חקר וגבול אעפ"י שאין להם גבול מצד התחלת עצמם והוא ית' ויתרו' נמצא בהם ופועל בהם פעולתו כנשמה באברי הגוף. הא' הוא אויר קדמון וכיון שנתגלה היו"ד י) נשאר אור וזהו ויהי אור כל דאייק כלפי מעלה היא הבהקת האור והכל מאויר קדמון ובהיות הקב"ה שהוא האויר הקדמון עם אצילותיו כלם מבהיקים ומוסיפים אור על אור עד אין מספר יא). המדה האחרונה יפלו בה טיפי חושך ע"כ נקראת אספקלריא שאינה מאירה יב) כל ההויות היו בכלל עד הבינה ומשם נאצל כל א' וא' מהדברים בפרט כי כולם היו בהיכל העליון הוא אלדי"ם וע"כ צריך על כל אמירה ואמירה אלדי"ם. כל העשר יג) מאמרות מושפעים. אך עילת העילות אינו מושפע ואינו מכלל העשר וגם מתוך העלמתו אין אות בתורה שירמוז לו לא גדול ולא קטן ואפי' קוץ היו"ד עילת העילות אין לו סוף ואין לו ראשית ואינו מוגבל ואין לו חוץ ממנו ואינו משתנה ואין לו חקירה ואין לו תכלית ולפי שאין חסרון בשלימותו יש לנו לומר שיש לו בגבול מבלי גבול הנמצא ממנו תחילה הם הספירות שהם כח שלם וכח חסר כשהם מקבלים מהשפע הבא משלימותו הם כח שלם ובהמנע מהם השפע יש להם כח חסר. ולכן יש להם כח לפעול בהשלמה ובחסרון כפי המקבלים וכלם חיים מעילת העילות לפיכך אינם נפרדים יד). כל הנאצלים אינם באים בהשוואה

הגהות וביאורים: נגד מטה : א) לשחיטה בסכין בדוק : ב) בסוד יעקב נחלה בלא מצרים : ג) . . . נקרא שדה תפוחים : ד) שלא כדעת האומרים מעצמה נאצלת מכח כולם : ה) ומ"מ נקראים שנים קדמונים : ו) א"כ עתה ידעתי הם דברי העטרה : ז) ה' האחרונה נקרא דל : ח) וזהו כמו מחלמים צור : ט) כלו' הפרש מעלה : י) היו"ד היא חכמה : יא) ואפי' בזמן שמסתלק מהם יש בהם אור : יב) והכל לפי מעשה התחתונים : יג) הילכך כל המכוין בשעת הברכה לעילת העילות טועה אלא אל הספירות שיתברכו ממנו כי מלת ברוך הוא פעול : יד) . . . מקצתם וגפי

בהשוואה א' א"כ אינם במדרגה ובמעלה א' א"כ יש להם גבול במדרגות אבל לא מעצמם כי הדברים קשורים כשלהבת בגחלת ובעבור שהוא נעלם ועומד בשלמות יש לנו לומר שיש דברים שיש להם כח שלם וכח חסר והכל בסיבת הנבראים א) . והספירות הם כדוגמת האדם ראשו כנגד הכתר וראה והבן שהם כ"א אחד בהם וכלם קשורים כשלהבת בגחלת ב) . האדם הוא דוגמא עליונה ומעורר פעולות למעלה כפי פעולותיו למטה א"כ המצות אורך גבוה א"כ צריכים ישראל לקיים המצות שהם אורך גבוה ג) הואיל והם עשר ספירות קדושה אחת א"כ הקדושה צריכה עשרה ולא פחות פן יורה פירוד ע"כ. וזהו סוד כל דבר שבקדושה לא יהיה פחות מעשרה ע"כ. אעפ"י שהבינה נקראת נשמה המחשבה נקראת נשמה לנשמות ונקר' ישראל הזקן וישראל סתם הוא התפארת וזקן אם תמלאהו מוליד תשעה אותיות להורות שהמחשבה אצילה ט' ספירות ועמה עשר ד) השכינה הוא לב הת"ת והוא לב היקף. וכן בכל שמיטה ושמיטה עד סוף שבע שמיטות ואח"כ יחזרו כל ההויות בבינה וזהו כי עפר ה) אתה ואל עפר תשוב. ומשם ואילך הסי"ת הוא היודע. אי"ן ואנ"י ענין אחד. על אלה אמרו נעוץ סופן בתחלתן אנ"י הכתוב אצל החכמה רומז לחכמה. ואנ"י האמור אצל יהוה רומז ו) לכנסת ישראל. שם לל"ה טוב להזכירו בכוונה כי הוא מורה שם המפורש והוא מע"ב שמות השם השני. אהיה באת בש עולה מניינו כתר והוא אלף גדולה והוא פלא גדול. וכנסת ישראל פלא קטון אלף קטנה והאלף הוא ראש המספר והוא אינו מספר כי כולם ממנו והוא כולם. ואל תתמה בהיות מעמידים הסודות במלת עבד ואליעזר כי לבן נקרא החסד ולבן עע"ז היה. וגם אמרו כי כל מלך האמור במגילת אחשורוש הוא מלך מלכי המלכים הקב"ה חוץ מהמלך אחשורוש. נחש הקדמוני נקרא ערלה ואדם הראשון מושך בערלתו בערלתו היה ז) . ענפי החכמה מתרבים למעלה עד הכתר ואינה ניכרת כלל אלא מן השכל הקבוע במורשי לבו של אדם ונקרא תכלת שכל הצבעים כלולים שם. גם נקראת החכמה יש שאינה נעלמת ח) כמו האי"ן שהאי"ן גם העליונים אינם משיגים רק ביש משיגים העליונים ט). החכמה היא תורה רשומה והת"ת היא תורה כתובה וכנסת ישראל היא תורה שבעל פה. אין לך מספר שאינו צריך לא' אך הא' אינו צריך שום מספר חוץ מעצמו זהו אמיתות האחד שכל מספר הוא מהאחד בכח האלף מורה א' שהוא ראשית המספר וכן מורה אלף שהוא תכלית המספר הנמצא באלף בית שאין אות האלף בית מורה יותר י) מתשע מאות ותשעים ותשעה וזהו על"ן. הבינה היא התשובה ומשם יסוד הנפשין ושם ישובו יא). משה רבינו היה מהשמיטה שעברה והיא שמיטת החסד ואמר לו שלא יבא עוד בגלגול כמו שבא מהבל ושת יב). ג' כחות בבינה כח מושכל כח מורגש כח מוטבע וע"ז נאמר שלח תשלח את האם יג) ואת הבנים תקח לך. כל המדות נקראו עיסה והבינה נקראת חלה יד) . כל היקף הם עניים ואביונים מבקשים מים העליונים ואין לפי מעשה התחתונים טו). ישמעאל אחוז מאברהם ושאר השרים של ימין אחוזים מישמעאל. ובעשו נאחזים שרי השמאל וחוץ לשרים בריות אחרות והם חצוניות לגמרי ונקראים קליפות טז)

ערם

הגהות וביאורים: המקבלים נכתנה פעולתם: א) משמע שאין בינוי במדות מצד עצמם: ב) והרמז והוא כאחד ומי יבינו: ג) נמצא כל המצות לתכלית ישראל וישראל תכלית התורה והמצוה שהם אורך גבוה: ד) מכאן קשה לאומרים שאין הכתר מכלל העשר: ה) וגם האחרונה נק' עפר: ו) ופסוק אני אני הוא רומז לעילא לעילא: ז) כלו' נמשך אחר הערלה: ח) כל מדה לפי קרבתה מעלתה: ט) וכס' יצירה ולפני אחד מה אתה סופר: י) ויש אלף רבתי לאין סוף: יא) אין הכל זוכים לזה: יב) והס' משה שת הבל ר"ת משה והקדימו המ' לפי שמשה היה התכלית: יג) כלומר לא תהרהר בה: יד) הלה במנין קטן הוא יה עם השם: טו) ושלשה עליונות אינם בכלל זה: טז) ואין קליפות למעלה ממלכות ומכאן אתה למד כי הבריות להוד והקליפות להוד והרחיק יותר קשה:

כללי קיצור ספר הפליאה

ערס וכחות הטומאה. ואותם של סמאל קשים משל ימין בזמן שהשיקף מבורך כולם א) מתברכים וההפך הפך. מלך האם מלך הבן מלך בן הבן מלך הבת איני יודע איך אברר. אמר לו דע לך שיש מלך למלך והענין מוכיח ב) . שם המיוחד יהוה ומתגלגל י"ב הויות הו' נסתרים והו' נגלים היוצא מסופי תיבות נסתר והיוצא מר"ת נגלה. ונקודם כנקוד הפסוק שיוצא ממנו וכפי סדר אותיות של פסוק כך סדר השם וזה הוא יהוה נסתר ל'י מ'ה שמ'ו מ'ה. יהוה נגלה י'תהלל ה'מתהלל השכל ו'ידוע. יוהה נגלה י'תדותיו ו'ללצע ה'מסכן ה'שני. הוהי נסתר ארל'ה ויסליכה'ו ארלה ויהי הויה נגדה ה'סכת ו'שמע י'שראל היום. ההיו נסתר עיר'ה ולשורק'ה בני אתונ'ו. והיה נסתר וירא'ו אות'ה שר'י פרע'ה. והה'י נגלה ו'דבש ה'יום ה'זה י'היו. ויהה נגלה וירא י'ושב הארץ הכנעני. היהו נסתר ליהו'ה את'י ונרוממ'ה שמ'ו. היוה נגלה ה'מר י'מירנו ו'היה ה'וא. ההוי נסתר ו'לדקה תהי'ה לנ'ו כ'י. יהוה מתגלגל בצרופו ג) ע"ב והוא עיקר ושורש ויסוד לכל השמות והוא ראש והתחלה של שררה והוא נקרא שם טוב שכן במנין קטן עולה טוב. ה'ה יש לה ג' נעלמים כזה הה הי הא ועולים היא והיא ד) שעמדה לאבותינו ולנו הג' עליונות נקראו ראש א' ראש חיך לשון ומכאן והלאה עולם השיקף כנסת ישראל היא שכינת ישראל הגשמי והבינה היא שכינת כנסת ישראל. למה אמרו יש אם למקרא ולא אמר יש אב למקרא יש אב למסורת מפני כי האם תפרש המקרא והמסורת. מהו המסורת מיסוד האות ה) קני המנורה הג' ימינים גדולה נצח יסוד קנה האמצעי ו) הוא התפארת והג' שמאליות גבורה הוד מלכות וכולם פונים באמצעי. ה' איש מלחמה הוא התפארת שנקרא איש אותיות הרחמים בכתר חכמה ובינה. א' כתר. י' חכמה ש' בינה בעבור שיונק מהראש דרך השררה. כי נשבעתי נאם ה' שצירופו י"ב פעמים והם י"ב הויות ורבועם מ"ח אותיות יחוד זכר ונקבה נרמז במלת הוא ז) וקרינן היא. נשמת כל חי אסור לאומרו חוץ מיום השבת. מטטרו"ן הוא שר הפנים המנהיג את בניו ומלטער בצערם ומבקש עליהם רחמים. סנדלפו"ן הוא שר האחור והוא כולו דין. לי הכסף ולי הזהב הוא מאמר הבינה ממני הרחמים שהוא הכסף וממני הדין שהוא הזהב והשמיטה והיצר מהזהב והוא קרוב לעולם השפל ולפיכך הוא יקר מהכסף דכתי' מצפון זהב יאתה וכתי' מצפון תפתח הרעה. נחש בריח הוא סמאל. נחש עקלתון היא לילית והתנין הוא תגינעור כלו' תנין עור והוא שושבין בין לילית וסמאל. ויש ח) לויתן טהור וטמא כישה רוחני רוחנים. וחבור ג' התנינים נקרא לויתן על כל הרישות ישה"ן זקף לבינה והשתחוה לה והיא העטרה הנקראת, לבינה והוא לקחה לעצמו והמשילה לאלדים אחרים כדי להפיק רצונו בכשפים ונעשים על ידי כחות של טומאה ולפיכך ישה"ן נדון בצואה רותחת ובלעם נדון בשכבת זרע רותחת וכן האוחז את העינים מעביר על עיניו שבעה מיני שכבת זרע. וכן פעולות ישה"ן ובלעם היו ע"י דברים טמאים ומטונפים. גם ירבעם חטא שעשה שני עגלי זהב נגד הקשה והרפה כי שור נקראות גם שניהם וכוונתו לחלק המלכות ולעשות שתי מלכיות ט). ועוד יש הריסה והיא קלה מכולם והוא ענין חטא משה ואהרן בהכותם בצור פעמים ולא בא זה להם רק בעבור ישראל שהיו טועים בהכאה פעם א' שכל

הכח

הגהות וביאורים: א) ואפי' הקליפות: ב) האם הוא הבינה הבן ת"ת בן הבן יסוד הבת מלכות: ג) באופן זה יה יהו יהוה: ד) ורומז בג' עליונות מלמטה: ה) האם היא תורה שבע"פ: ו) וכן צייר האילן יסיד משוך לימין ומלכות לשמאל: ז) מכאן נראה שהמסורת עיקר: ח) ויש לייתן בעולם האצילות מת"ת יסוד מלכית: ט) וכן למעלה שתי רשויות:

הכח הוא בשליח בלא הסכמת משלחו וכדי שלא יטעו בזה ויהיו הם הגורמים הוצרכו להכות פעם אחרת נגד התפארת להודיעם שהשליח תלוי במשלחו והם שבו ואמרו אין לה כח לעשות נס ע"י ובזה חטאו משה ואהרן שהיה להם להראות לישראל שיש לה כח לעשות נס ע"י וזהו שנאמ' יען לא האמנתם בי להקדישני הרי שלא חשבו מחשבה רעה ואפ"ה נחשב להם חטא א) ולא תאמר שאין הריסה אלא באחרונה שאין הדבר כן שההריסה נופל בכל העשר אם תעשרו כח בפני עצמו. קין נולד מזוהמת הנחש ולא נולד עד שבא אדם על חוה ונתלבש בגוף אדם לצאת ולראות לאויר העולם וזרע אדם המציא לו מקום והיה דומה למעלה ולמטה וזהו קניתי איש את ה' ותרגם המתרגם ית מלאכא דה'. יצר הטוב ויצר הרע נתפשטו בעולם כנגדם קין והבל והיה ראוי לצאת הבל תחילה שכן הרחמים קודמין למעלה אלא מפני שהשמיטה הזאת של פחד לכן נתן לה הדבור. למה נקרא שמו קרבן שמקרב הכחות העליונות ריח ניחוח היכן הולך הריח לאו באף ומיד ניחח לשון ירידה תרגום וירד ונחת והנה השפעת הכתר שהוא הריח ניחוח יורד בתפארת עד שיורד בעטרה והדין מתהפך לרחמים ב). שור שהקריב אדם קרן א' במצחו להורות על היחוד וקרבן תודה היה להודות להשי"ת על כח הקיום שהמציא בו. הבל נולד מכח חזרת אביו בתשובה שהיו הרחמים במילוי והבל תפש דרך אביו והביא מנחה מלשון הניחו את רוחי שמניח הרוח על מכונתו ג). העטרה היא פתח הפרדס וממנה יעברו כל דינים בעולם וזהו לפתח חטאת רובץ וממנה יעברו גם כן הצדיקים מלמטה למעלה ויורדים ג"כ מלמעלה למטה שנא' פתחו לי שערי צדק ובאותו פתח מלאך המות עומד ליפרע מן הרשעים משל למלך שהפקיד פקידים במלכותו וא' על אוצר האבנים וכו' זה הנ' מספר הבהיר להורות כי לכך נוצר המלאך הנז'. החכמה קראוה גולם וע"כ היו"ד רומז בה שהיא גולם שכל אות שאתה רוצה לעשות ממנה אתה עושה. אמרו ד) חכמי האמת קרח זה קין הבל זה משה בהסתרת הפנים המאירים החשך והדין יכסה העטרה ואז סמאל ותנינעור ולילית פועלים דמות בעולם השפל והכל תלוי במקבלים. מדה יש לו להקב"ה ורעה שמה וכו' גם זה מספר הבהיר שנאמ' מצפון תפתח הרעה. נעמה נאצלת מלילית ויש לה בעל ושמו שומדון וילדו את אשמדאי ושמוהו מלך על השדים. אין ספק שהשמיטה הבאה תהיה מעולה מזו ברחמים כי בלע המות. שת הוא עצמו הבל ונתכפר עונו בעונש ההריגה האמת צריך לקבל מיתת המיטה ומשם ואילך יבא לתת תורה לישראל וזהו ויתעבר ה' בי למענכם. כל הנשמות ממחצב א' אינם חצובות הבל וחנוך ואברהם משמיטת החסד נאצלו ואחר שחזרו אדם ואשתו בתשובה נולד שת וירדה לו נשמה מהבינה ולכן זכה משה ועלה שם ובו נתקיים העולם ונתבטלה מחשבת קין והביא הקב"ה את חנוך ממחצב החסד להיות טוב ורע למטה דוגמא עליונה כי אין הבחינה ניכרת רק בזו הדרך וכאשר לא עמדו על בחינתם כי עברו ברית הב"ה לקח יצרו כי אין לו עירוב עמהם יותר. סדר דרך התשובה ותפלת השבים והאריך הרבה בענין והרשעים שאינם שבים נמסרים לסמאל לעשות בהם סחורה. היש בושה כזו לסבב את האדם ולביישו בעולם

ולא

הגהות וביאורים: א) יש דרכים אחרים בזה הענין וזה נכון ושב ואל תעשה היה יפה להם שכבר היו מכירים המשלח: ב) וזהו סוד ישימו קטורה באפך: ג) ואין הנחת רוח אלא בקרבן בהמה או עוף לא בזרע פשתן: ד) ואני ראיתי בדברי חכמי האמת יתרו זה קין שנא' וחבר הקיני נפרד מקין ובניהם בזמן אחד היו. וצ"ל דקין היו לו ב' כחות א' מצד אדם וא' מצד הזוהמא שהטיל הנחש בחוה והנה הא' שהוא מצד האדם נתקן ביתרו והנה הב' אשר מצד הנחש נתגלגל בקרח והלך לאבדון וע"י נקבה נתקוטטו וע"י נקבה נשלמו ע"כ:

ולא יחושו ממנו ואפשר ידרסוהו דריסת הרגל על ראשו ועל קדקדו. נשמות א) הרשעים אינם נאצלות מן המקום אשר משם נאצלו נשמות הצדיקים וכן נפשות הנשים אינם כנפשות האנשים גם נשמות ישראל ממקום קדוש ונשמות עכו"ם ממקום טמא ולכן ישראל נקראו אדם שבאו מדרך קדושה אבל עכו"ם אינם נקראים אדם שבאו מסטרא מסאבא שנקראו אדם טמא. טעם למה ישראל מתנועעים בשעה שקורין בתורה ומזכירין את השם וכן מצאתי בזוהר בשם רשב"י זלה"ה משה שת הבל ר"ת משה שנתגלגל מהם. שור שהקריב אדם הראשון נקבה ב) היתה ואמאי קרי לה שור על שם שהקריב את הפרה שהיא הפרה של הזכר קראו שור. אדם היה ראוי לחיות אלף שנה אלא שנתן מהם לדוד שבעים שנה ודוד הוא אדם כי ר"ת א'דם ד'וד מ'שיח הוא אדם ושנות דוד נכללו בהיקף ולא בפרדס ג'. הא' רומז בבינה ומצטייר דו ועולים עשר וזהו שאמרו שמונה בכלל עשרה. חנוך היה משמיעת החסד אשר היו כולם גדולים ממלאכי השרת ולא רצה להיות בתוך עם שטוי ובזוי ונסתלק להיות מכלל משרתי עליון ד). יש לך להבין שמטטרו"ן הוא כתר עליון ונאצל מרוח שאינה נפסקת שבעילת העילות ומטטרו"ן האציל רוח הקדש חכמת אלד"ים ורוח הקדש האצילה עליונים ותחתונים וע"כ מעולה על כולם ועל שהכתר הוא כח הכחות ושמירה למשמרות קראו מטטרו"ן וכן העטרה נקרא מטטרו"ן כח המלאכים ועולם השפל והנה מטטרו"ן עליון ומטטרו"ן תחתון והמלאכים כולם היו מושכלים אלא שיש הפרש בין מושכל למושכל ואינם שכל ה) שהשכל הוא שאין לו סוף ותכלית ועין אינה שולטת בו. לא למעלה ולא למטה. והאויר הנתפס הוא הנפש הנתפסת בגוף ומעלתה גדולה ואין בני אדם יודעים ומכירים מה רוח יקר יש בקרבם. המאמר למטה מן דו פרצופים אבל המלאכים ו) אין להם אומר ולא דברים אלא הם שכלים המשיגים כבוד יוצרם היא העטרה ומשם נתגלגל קול ורוח ודיבור ויאו' ברוך כבוד ה' ממקומו קק"ק וזה בת קול ומטטרו"ן שבו טוען העולם כסאו שבה גלגלים והרוחות עומדות תחת כסאו והוא מלך על כלם תחת יד המלך ה' צבאות ומטטרו"ן העליון גם הוא כסאו עשרה גלגלים יונקים מהספירות העליונות וכפי היניקה כן המעלה. ועיין בצפרדע אשר חומותיו סביב בשר והוא עומד בתוך הבשר ושורשו לבן כשלג ומשם והולך משתני' המראות עד צאתו בחוץ ומקבל כל ניוול עד שניוולו חונק בטבילה ובנפילה ז) כשהצדיק נפטר הוא רואה גלגל השכל ומיד תפרד נפשו ותצא מהגוף וכפי מעלת הצדיק ודבוקו באותו האור ומיד נדבק כי אין כח בגוף לסבול יותר הנפש ההיא בראותה האור ההוא וזהו הנקרא נשיקה ואינה נוהגת אלא בצדיקים ח) גמורים אשרי אנוש ראה זה. אמר רבי ישמעאל אמרתי למטטרו"ן מפני מה אתה נקרא בשם קונך ט) וכו'. וחנוך הגשמי עלה בספירה השמינה ויונק מהמדה השביעית ומקבל ממנה ונקרא ג"כ מטטרו"ן בשם המדה שמקבל ממנה

וע"כ

הגהות וביאורים: א) ואין בזה עול כי הרשע בידו להיות צדיק אם ירצה: ב) וקשה מלת שור . . . . וכוונת הקרבן לעורר הרחמים וי"ל שע"י הקרבן נתהפך השור אל כרוב שהם פני אדם כלומר נתהפך לרחמים: ג) ולפיכך היו שבעים ולא מאה: ד) וזהו מטטרו"ן הגשמי ויש מטטרו"ן למעלה מאצילות והוא העטרה ויש מוסיפין יו"ד לרמוז שהוא מכלל הספירה ובס' התיקוני' כו' שיש מטטרו"ן אחד בכל בריאה והוא ראשון לכל הנבראים ויוצא למטה מהעטרה. ובו טעה אלישע אחר ומדברי בעל הספר כו' שטעה במטטרו"ן דאצילות וצריך היודע: ה) מכאן ראיה שאין לקרות למלאכים שכלים נבדלים אלא מושכלים שהשכל ה' והם רבים והוא קורא אותם לקמן שכלים: ו) צריך עיון שהרי המלאכים הם מדברים לנביאים: ז) למדנו שהשכל יונק מהספירות: ח) למדנו שאין הנשיקות שוות: ט) מאמר זה הוא בס' ההיכלות ובעל הספר מפרש ועל העטרה שנק' מטטרו"ן והפשט משמע על מטטרו"ן הגשמי שהרי יורדי המרכבה לא היו משיגים אלא משר הפנים ואם קבלה נקבל:

ועי"כ היה שביעי לדורות ונתפשט מלבוש גופני ולבש רוחני כענין אליהו אבן א) מאסו הבונים וגו' כי אנשי דור הפלגה אשר בנו המגדל הרחיקוה מהבנין ומאסוה המדות העליונות שלא להשפיע בה והיא היתה לראש פינה. ספר מסרו לאדם הראשון וידע בו חכמה עילאה ובשעה שיצא מג"ע נכתם ממנו ועמד והתפלל ובכה לפני הב"ה ונתגלה לו כבראשונה כדי שלא יחסר חכמה מפי האדם. וגם חנוך היה לו ספר ובו כל רזי עולם. עזא ועזאל שני מלאכים היו ולפי שהיו מקטרגים למאריהון השליכם מאתר קדושתם וכשירדו למטה הופשטו מאוירן ולבשו גשמות. וכן כל המלאכים שהולכים בשליחות של מקום לובשים גשמות וכשחוזרים לובשים מלאכות וחוזרים למקומם. לא ידון רוחי באדם ר"ל לא ימשך הרוח אחר הבשר רק הבשר ימשך אחר רצון הרוח כך צריך להיות בסוף שיתא אלפי שני עלמא ובין השמשות של התחלת הבינה שהיא שביעית יתבטל הכל ויעמדו במנוחה. הכתרים נקראו תפוחים והשדה שלהם היא כ"י שם משפיעי' ועי"כ נקראת שדה של תפוחים ונקרא מטטרו"ן כי היא שומר ישראל. כל יין הנז' בשיר השירים הוא חכמת אלד'ים. פי' ויבדל אלד'ים בין האור ובין החשך אמר להם הב"ה הבן יהיה תחומו יום להאיר ולהמשיך האור לעולם והבת תחומה לילה להמשיך החושך לעולם זהו ויבדל שהבדיל המשכתם וצאת מהבן הרחמים הוא האור ומן הבת הדין והוא החושך. אך לענין החיבור מקבילות אשה אל בעלה ופי' ויקרא הזמין והמשיך. פי שמים מהיכן נבראו מאור לבושו של הקב"ה. הלבוש היא החכמה ואור הלבוש ב) הוא הבינה וקב"ה הוא כתר עליון והשמים הם השמים העליונים כי מהאור הפנימי שכולו שכל התחלת כל החזיונות שהם סבת כל המראות הנוראות הנגוזות. מזכירין מדת לילה ביום ומדת יום בלילה לחבר את האהל להיות אחד. ויהי ערב ומצד המקבלים יתהפך לבער ולרעב. יהי רקיע בתוך המים תפארת ישראל ומבדיל ג) בין המים העליונים והמים התחתונים. כשם שאין מוקדם ומאוחר בפסוקים כך אין מוקדם ומאוחר באותיות כן הדין בסיבות העליונות שהתיבות והאותיות רומזים עליהם כי אין להם מקום קבוע ניידי ומסבבי להדדי כל א' לחבירו. אמר לו הקב"ה לאיוב הגד אם ידעת בינה ר"ל בכח חכמה ובכח בינה. נמצא העולם ואין ד) עסק לנו בעילת העילות. מי שם ממדיה כי תדע או מי נטה עליה קו או מי ירה אבן פנתה. כי מי שהוא כח הבינה ירה אבן מכח החכמה וכתר עליון אל פנתה ומהאבן הזאת ציור המצייר כל הציורים ובזה הר' שעילת העילות לא יצא מן הכח אל הפועל ותירץ איך יצא שיעור מבלי שיעור שהכל היה מכח הבינה ואין לנו עסק בעילת העילות. ועל דרך זה פי' מי מדד בשעלו מים כי המים הם מים עליונים ושמים הוא תפארת והארץ היא ארץ העליונה ועפר הארץ הם כל המרכבות והנמצאות הם למטה מן הארץ ואין שכל אדם יכול להשיג דבר זה על בוריו כאשר הדבר למעלה. סדר השמות השוים לתפארת ולכסא כבודו ושים לו י"ב כסאות ואלה שמותם. כסא נכון. כסא צדק. כסא משפט. כסא חסד. כסא י"ה. כסא כבוד. כסא אמת. כסא קדוש. כסא עולם. כסא רחמים. כסא מלוכה. כסא רם ונשא. ונ"ל שכולם שמות לכסא אחד וכפי הפעולות נשתנו השמות ויש כסא לכסא שנאמר ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר ויש לו שבעים כסאות וע' סרבוטין וע' כתרים מעין ע' כסא מלכות שבעולם כנגד שבעים אומות שבעים לשונות ׃הכתרים והשרביטין שלהם לקיים ומלכותו בכל

משלה

הגהות וביאורים: א) ואני ראיתי בדברי המקובלים הבונים הם אברהם יצחק ויעקב הנשמים שלא רצו לקחת אותה . . . , דוד ואפשר דתרוויהו איתנהו אלו ואלו דברי אלד'ים חיים: ב) ואין שואלין מה למעלה מאור הלבוש: ג) וכן מכריע בין הימין והשמאל: ד) כוונתו לשליל מעילת העילות שיעור וגבול וכל דבר הטופה גשמות ואין שכל האדם מבין איך נמשכו ממנו השיעור והגבול אלא כהפלו הפשוט:

כללי קצור ספר הפליאה

משלה. הכין הקב"ה ענן וערפל סביביו כדי שלא יזונו מלאכי השרת מזיו כסאו ומזיו כבודו ומזיו מלכותו. סדר שבעה היכלות קדושות ושמותם וילון מעון ערבות זבול שחקים שמים ושמות המלאך שבכל רקיע מהם ומה מעשיו ועבודתו. ד' מלאכים הנושאים הכסא אוריאל לצד מזרח לפניו. רפאל לצד מערב לאחוריו. מיכאל בדרום לצד ימין. גבריאל בצפון לצד שמאל. וכן במרכבה העליונה יעקב למזרח. אברהם לדרום. יצחק לצפון. דוד למערב. עשר כתות של מלאכים שנתהוו מעשר מעלות ר"ל עשר ספירות ואלו הם כרובים וכו' ומסדר אותם מלמעלה למטה אחרון שבהם. ואין הסדר מסכים לסדר שכתב הרמב"ם ז"ל. גם נראה שיש בס' חסרון שמנה לנצח והוד אופנים נמצאו חסרים מדרגה אחת. ודע והבן כי האש דהך הוא הגחלת הבוערת ר"ל עצם ההויה והלהבה קשורה באש והזוהר הוא המתפזר מן האש ומן הלהבה באויר ואינו נפסק ונעלם לפעמים אלא שהזוהר מתמיד לפי ערך והתמדת האש והלהבה. אלו הם ד' דגלים דגל מחנה יהודה ועליו פני אריה דגל מחנה ראובן ועליו פני אדם. דגל מחנה אפרים ועליו פני שור. דגל מחנה דן ועליו פני נשר. וד' מחנות המקיפים השכינה והם מיכאל מימין גבריאל משמאל אוריאל מלפניו רפאל מאחריו. ולפי שהשם הנעלם שהוא **אהיה יהוה** א) מתפרשים בשם אדנ"י לפיכך נקרא טפסרי טפסיר בלשון ערבי ואלי והוא שר צבא ביחוסו לעליונים ומלך בערך לתחתונים. למטה מהם גלגל ערבות אשר בו כרובים ולמטה מהם גלגל תשיעי ושמיני כנגד שלשתן שלשה ספירות העליונות עולם המושכל הנחשב כסא א' וכן כל רקיע ורקיע כנגד הספי' בגלגל צדיק כסא החסד בגלגל מאדים כסא הגבורה בגלגל חמה כסא הרחמים בגלגל נוגה כסא הנצח בגלגל כוכב כסא ההוד בגלגל לבנה כסא היסוד וכמו כן כסא המלכות ב) . הרקיע עומד בין האלף ובין התיו והאלף הוא הכתר והתיו הוא כנסת ישראל והמים הוא הרקיע הוא תפארת ישראל עומד באמצע ומקבל מן האלף שהוא הכתר ומשפיע אל התיו וזהו תתן אמת ליעקב הבינה הזמינה את כנסת ישראל עם הפחד ואז היא יבשה ואחר הזמינה עם הת"ת ואז היא ארץ. הג' הראשונות אצולות דרך שורק ולא דרך סגול ג) היסוד אעפ"י שהוא תשיעי לאצילות נקרא שבת ד) והוא מקוה המים העליונים ושם מתקבלים ומשם יוצאים לכנסת ישראל ומשם לעולם השפל. וכן הנשמות הם בתשובה ומשם משתלשלות ליסוד עולם ומשם יוצאות ומתלבשות בעולם השפל. ומלאך שפשט צורת מלאכות ולבש צורת אדם מותר להשתחוות לו כמעשה יהושע. תדשא הארץ אחר שפתחה מימי הבינה ומימי החסד הולידה למחים הם המלאכים הקדושים וגם היא אפיקת הכרובים ותמרות והם העולם כעשן הקרבנות ונקראים תמרות עשן. ענין קטרוג הלבנה ומיעוטה ה) שאינה באה אל המלך בתחילה רק באמצעות הקו השוה. העוף רומז בחסד והנחש רומז בפחד. המלאכים כשפושטין צורה ולובשים צורת אנשים נראין לזכי העין וכשאינם לובשים צורת אנשים נראין כמראה הנבואה בלי ראיית העין ובהיותם משמשים למעלה לובשם כסות אש לבנה. מיכאל באחת שאינו מקבל אלא מהחסד וגבריאל בשתים שמקבל מהפחד. התנינים הגדולים הם לויתן ו) ובת זוגו ולויתן לשון חיבור. הצינורות יבואו בארץ מדרך תשובה ודרך ימין ודרך שמאל ז) ואין השכינה רשאה לעשות קטון או גדול אם לא בהמלכת מה שלמעלה ממנה. והבן כל פועל ודיבור האמור אצל הבורא ית' הכל במדותיו

דומיא

הגהות וביאורים: א) ולפיכך יש בו שתי אותיות משתי השמות: ב) צריך עיון למה השמיט גלגל שבתאי ושם בגלגל לבנה כסא יסוד ומלכות: ג) אין זה דעת רוב המקובלים: ד) שהוא שביעי לבינה: ה) ויש מיעוטים אחרים: ו) יסוד ומלכות: ז) מכאן משמע שיש צינורות אחרים מהנהגת יחוד אל המלכות:

דומיא פעולת הגוף א) בכח הנשמה אשר בתוכו וכל הספי' הסכימו בבריאת האדם. שם בן ד' הוא המעיין והוא שם העצם והוא שורש לכל שמות. הקב"ה אחד ולא כשאר כל האחדים כי האחד תחלת כל חשבון אבל הוא אינו חשבון ב) והוא המשיך היו"ד שבראש שמו ויש לה ג' נקודות ראש ואמצע וסוף. וכן כל נקודה מהם הרי תשעה והיו"ד כוללת אותם הרי עשרה והוא למעלה מהם אין סוף לרוממותו ואינו נוטה מצד עילוייו לשום צד. היו"ד עולה עשרים ומורה עשר ספירות למעלה ג) ועשר למטה וכולם מאחדותו והוא אינו דומה לא' אלא יחיד ומיוחד בפני עצמו שהוא סיבת הכל והוא אין לו סיבה והתחלה חשבון כתר הוא שם מאות ועשרים עמודי אור שהם סובבים לאויר שאינו נתפס כי האויר שאינו נתפס הוא אויר של חיים שאין מעמידו שום דבר בעולם והוא מעמיד את הכל בכח הוייתו וחיותו. השם אינו מושג אלא בה' דברים. תיקון. וצירוף. ומאמר. ומכלל. ומחשבון. תיקון הוא שתדע השם כמו שהוא כתוב: צירוף הוא לצרף אותו באלפא ביתא. ומאמר הוא לעשות מאמר מכל צירוף וצירוף ואח"כ לכלול הכל ביחד ואח"כ לידע החשבון כדי שלא תטעה בחשבון האותיות. מלת בראשית רומז בית עמד ת"י שנה וכן בזא"ת יבא אהרן אל הקדש. קדושת שם בן מ"ב אותיות נחלק לז' שמות ויוצא מבי"ת בראשית עד בי"ת ובוהו בחילוף אלפא ביתות הרבה והוא קדוש ומקודש וכן בא בתלמוד זה שם בן מ"ב היוצא ע"י תמורות של אלפא ביתות אבגית"ץ. א'להי ב'ישראל י'חודך ת'שגבנו צ'דקתך. קר"ע שט"ן. ק'דוש ר'אה ע'לילות ש'וגאינו ט'הר נ'חלתך. נג"ד יכ"ש. נ'שגב ג'אל ד'ורשיך י'גדל כ'ח ש'מותיך. בט"ר צת"ג. ב'שמך ט'רם ר'ואינו צ'מח ת'בא ג'אולתינו. חק"ב טנ"ע. ח'סיד ק'דוש ב'רוב ט'ובך נ'וי עגוגותיך. יג"ל פז"ק. י'המה ג'ודל ל'בבנו פ'דנו ז'כר ק'דושתך. שק"ו צי"ת. ש'ועה ק'ול ו'ידויינו צ'דק י'ודע ת'הלתיך. יש מלאך אחד סנדלפו"ן שמו וכשמזכיר שם המפורש עולה בראש אכתריא"ל ה' צבאות ומיד כ"ו מלאכים סובלים כסא הכבוד. יום ראשון אומר הודו לה' כי טוב. וכן בכל יום ויום ע"ם ההלל הגדול כלו וכל אחד מהם אומר פסוק א' בכל יום ובשעה שמשוררים מכסים פניהם שלא יראו פני השכינה. פי' הפסוק לא ראו אור בהיר הוא בשחקים כי האור הגנוז בבינה הוא זך וזהיר שבעה פעמים יותר מן האור הנגלה לעטרה ולא ישיגוהו לא מלאכים ולא אנשים ולא סיבות שלמטה ממנו ואומרים בהיר הוא בשחקים מפני שלילות עלם האור הבהיר הבהיק ממנו בהירות וזהירות על פני השחקים וכתי' ישת חשך סתרו וגו' ואין זה חשך ממש אלא מניעת ההשגה ד). הבאה עד נבכי הים היא העטרה שפושט צורה ולובש צורה שפעמי' מקבלת מהת"ת ופעמים מן היסוד ופעמים משניהם ואין לים ההוא צורה קיימת ולכן נקרא נבכי ים מלשון נבוכים הם בארץ ולכן טעו בה הטועים וכל ים הנז' בהמוכר את הספינה כלם מדברים בים זה והים הגדול הוא הבינה הנגלו לך שערי מות כי אין המות שוה אך מינים מינים הם בחי ובצומח ובדומם וכן בעולם הגלגלים והכוכבים והמזלות והמלאכים והספירות כל א' יש לו סדר העליה וירידה העליה הוא החיות והירידה ה) הוא המות. ועל המעלות נאמר שערי מות. סקילה נקמת הת"ת שריפה נקמת הפחד. הרג נקמת העטרה. חנק נקמת היסוד. ומפרש להו ואזיל. ומשקעין אות

בזבל

הגהות וביאורים: א) שפועלים מבלי שיגיע להם דבור או צווי דוגמת האברים: ב) וכשהוא מתמלא בג' יודין מורה ומעיד על עילת העילות ית"ש: ג) כאן רומז לעשר לאלהות עליונות נעלמות:

ד) והמקובלים אמרו שהוא ביסוד וצ"ל כי האור הפנימי נגנז בבינה ואור הבנין נגנז ביסוד והכל א': ה) הירידה בס"פ הוא הסתלקות האור העליון:

בללי קצור ספר הפליאה

בזבל ומראין לו דאי לאו דקביל עליו את הדין היה נמסר ביד הסוחר הסובב המסבב ועושה חליפין אפילו בפחות משוה פרוטה והם השרים הממלאים שם ושם נדרכים. ואין מאבדים הנשמה והם הריאה ואשר עמה לבד כלי המאכלים א) נשרפים ושערי צלמות תראה המתפשטת על כל הממלאים הן בדומם הן בצומח הן בחי המדבר הן בכל שאר המחודשים והמתים בנשיקה. ענין הכרת כי כאשר נפסקו ממנו החיים מושכין אותו בכח המושך הוא סמאל והספירות דוחות אותו בכח הדוחה היא העטרה כי אינה מקבלת אותו ליקרב אל השער כלל ומוסרין אותו לדומה ומוליכו בתמורות אשר למות ואשר לדין בני ב) חלוף ופירש פרשת חזקיהו בחלותו. רבו של אדם הראשון רזיא"ל שמו ומסר לו קבלה בספר ובעל פה והחכימו והעמידו על העתידות. ענין התמורות יש י"ב מיני נפשות לישמעאלים וכן למשפחות עשו וכן לבני שעיר החורי כל אלה למטה מן המלכות לוטן ושובל וצבעון וגו' וכל א' מאלו השרים יש להם דינים וחקים לקבל הנפשות הנכרתות אשר הדוחה דוחה אותם והוא בא על אלו הנז' והם יושבים בשערי מות וצלמות וסביב כל אלה שערי גן עדן הבאת אל אורות שלג יש שני מיני שלג האחד הוא שלג של כתר עליון ובו יטהרו הטמאים ויתקרבו הנדחים שנא' אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו. ויש שלג אחר וזהו דין ורחמים. ההולכים לפרש התורה על דרך הטבע ואומרים כי השכל נדבק בשי"ת אינו כי אם היתול וגניבת דעת הבריות ג) בני תורתנו והאריך לבאר סיבת השמות איזה הדרך יחלק אור הוא אור התפארת להביא חיים לכל מין ומין מהנמצאות וצריך לכל מין ומין נתיב בפני עצמו וכן לכל פרט ופרט מפרטי הנמצאות וכן להביא כל שאר ד) מיני גזירות. מי פלג לשטף תעלה. ר"ל מי חלק תעלות ונתיבות לשטף שהוא מי החסד יש מהם נמשכים אל כל מין ומין ואל כל פרט ופרט מפרטי היחוד. ויש מהם נמשכים אל התמורות לכמה מיני מים. מים סרוחים מים מרים מים מלוחים. וכן הנתיבות הנמשכים מן הגבורה. יש מהם נמשכים אל היחוד ויש מהם נמשכים אל התמורות ה). ודרך לחזיז קולות. הרבה ברקים ראיתי בעולם וכל ברק וברק בראתי לו דרך בפני עצמו שאם היו שני ברקים יוצאים ממקום אחד היו מחריבין את העולם. מבטן מי יצא הקרח. ר"ל מכח הבינה הנקראת מי כאלו הקרח היא החסד וממנו נתהוו הרקיעים שעל ראשי החיות הקרח והכפור והטל והשלג והמטר והברד כולם מפעולת שמש ומגן יהוה לבאות בארץ החיים היא העטרה. כי מה היא מכח חסד ולכן היא קרה. וכסיל הוא מכח הגבורה ולכן היא חמה. וכימה היא מקשרת הפירות וכסיל מפתח אותם וזהו התקשר מעדנות כימה ומוסרות כסיל תפתח. וכימה מכח החסד קושר כל האברים הנהרסים והנפרדים והנדחים. והכסיל בכח הפחד מושך ומכרית ומאבד והוא נראה אדום מאד. הידעת חקות שמים הוא הת"ת באים לו מי"ב הויות נעלמות ואחר שיגיע בכח הת"ת ישים היוצר משטרם וממשלתם בארץ היא העטרה ומהעטרה אל כל העולמות אשר למטה ממנה. התרים לעב קולך ר"ל קולך היא העטרה וע"כ הוא החסד ואם תייחד אותם מיד ושפעת תכסך. אשגבהו כי ידע שמי כי קרא שמי לא נאמר אלא כי ידע שמי לומר לך שהכל תלוי בידיעה והיודע לקרב ולייחד הדעת עם השם הוא היודע לפעול יקראני ואענהו. מי שת בטוחות חכמה הם הכליות והם נצח והוד או מי נתן לשכוי השכוי הוא התרנגול ורומז בת"ת ויסוד ומדת

מ"י

הגהות וביאורים: א) היא השער מפני שריב המאכל היא הגורם: ב) מכאן תבין כי עיקר הכרת היא לנפש: ג) ולכן ראוי להתרחק מהם: ד) והכל נמשך מהיחוד ית' וית': ה) כי גם התמורות נאחזים באילן הקדוש והכל לתיקון הנמצאים:

מ"י נתן בו בינה להבחין בין יום ובין לילה כי כמו שיש ד' תקופות בשנה והם ד' קצוות שהשמש מגיע אליהם כך יש קצוות ד' ביום והם בין השמשות של לילה ובין השמשות של יום וחצי הלילה וחצי היום. וכאשר יגיע א' מאלו הזמנים אז תרנגול א) הבר אשר שורשו ביסוד מניע כנפיו ונותן שבח ליוצר הכל כי בעת ההיא מקבלים הממשלה כל א' וא' על מלאכתו. כל הענינים כולם נמשכו מעילת העילות לכתר עליון ומכתר עליון לחכמה ומחכמה לבינה והבינה מסדרת איש על עבודתו א"כ חייבים אנו לייחד הכל אל הכתר. כל מה שיתרחק מן הסיבה הראשונה שהוא כתר עליון הוא מתעבה עד העטרה שהיא ראש לעולם השפל. ולפי שהת"ת והעטרה שניהם נאצלו ממקום א' וזכה הת"ת להסתכל בשכינה העליונה היא הבינה. ואלו העטרה כ"ב יכו"ל נתרחקה ולפיכך הארץ היתה תוהו ובהו מיללת ומבקשת לשוב לקדמותה התלוד ללביא טרף. כי כמו שמלך הגשמי צריך לאנשי חסד ורחמים להנהגת המלכות כן צריך לאנשי גבורה ואכזריות ומלחמה לייסר את הרשעים כן מלכותא דרקיעא שהוא הבינה צריך לשם מדות הללו. וכן שם בכסאו דמות טהורות וטמאות ויש בעלי חיים ניזונים מן ההיתר ויש מן הגזל והם הקנס"ו וטורפים וממיתים את המחוייבים וזהו נמשל כבהמות נדמו. כל מעשה בראשית מנח ואילך כולם עוברין בדין בני חלוף. מהם מצד אכילה ומהם מצד תשמיש שיש אוכל פחות מהנאכל. ויש להפך ויצוק זה מזה והכל בנתיב אמת וצדק הם נזונים שאם האכילה נקייה תשיג בדברים הנקיים ויתגלגל בהם ואם האכילה היא פחותה תרד ממעלתה ותשכון במדור פחות ממנו כן הדבר באוכל ובנאכל ומה שיגיע לבשר יגיע לנפש כי הבשר כלי הנפש ב) והנפש כואבת ודואגת עליו ולבקש מאל אכלם ר"ל שואגים למזון טהור וראוי והם בעלי חיים כ"ש אדם שיש לו ליזהר ולבקש רחמים שיבא מאל אכלו אך הם אוכלים בלי בקשת רחמים והקב"ה פותח להם כפי רצונם לאוכלים אבל לנאכלים הקב"ה אל אמונה ואין עול ויתחלפו זה נותן פניו לבהמה והבהמה נותנת פניה לאדם חייב להשליך הנבלה והטרפה לכלבים מדה כנגד מדה מה שאכל באיסור יאכל בהיתר ג) . כל דומם וצומח וחי ומדבר כלם עוברים בדין בני חלוף לעליה ולירידה והכל במשפט צדק על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו אם יאכל האדם הבהמה הראויה להתעלות ואין בה עוד חטא משפט מות ולא דחיה אלא מעילוי לעילוי כי תם עונה הנה האוכל אותה ואינו ראוי עוונה ישא כי הוא מוריד הראוי לעלות והנאכל יתגלגל ממעלה למעלה עד שישוב למעלה הראויה לה והאוכל ישוב בנאכל ההוא והנה פעם מתחלפים פני אדם לבהמה ופני בהמה לאדם וזמן העיבור ד) כפי החלוף שגם תתחלף אשה בבהמה יהיה עיבורה י"ב חדש ואם בהמה באשה יהיה עיבורה ט' חדשים וצריך אתה לדעת כי באותו רגע שהאשה יולדת מלמטה הנשמה נשלמת מלמעלה ומשתלחת מן המלכות אל בני אדם וזהו שאמרו חז"ל שנוטל המלאך הזרע והולך לפני ה' ואומר וולד זה מה תהא עליו וכו' כי ה) המלאך הוא שולחה מ"מ מה תהא עליה ואילו צדיק ורשע לא קאמ' מטעם שהם אפשרים ו) ביכולת ולא בידיעה וא"כ יודעים על העשיר ועל העני ועל הגבור ועל החלש ואילו על צדיק ורשע אף כי קדמה ידיעתם

הגהות וביאורים: א) נמצא נו"ד ביש תרנגול גשמי ותרנגול מלאכותי ותרנגול רוחני והוא החסיד: ב) וקודם נח לא הותר לאכול כל חי: ג) ונראה מה שאמר דוד הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי:

ד) ר"ל זמן העיבור תלוי בגוף והנפש היא המתחלפת: ה) המלאך הגואל והזרע היא הנפש משתלחת מן העטרה בדין ואומרת אמת כי אני בדין שולחה מ"מ מה תהא עליה: ו) נמצאת למד כי העטרה והחיקף אפשרי היכולת בנא' מי יתן והבינה נקר' מי ואפי' מי בידו היכולת אינו מכריח הפעולות לנסות בני אדם:

כללי קצור ספר הפליאה:

ידיעתם אין לאמרה כי אין בידם למנוע. עונש המוליד את האשה קודם זמנה ע"י קמיע של שמות כי לפעמים הורג שתי נפשות כי בטל גזרת יולדו והמית הנפש ההוא ודמו מאת זה הרוצח יבוקש כי שינה עליו כל סדרי בראשית. כל המתעברים צריכים לממשלת הבינה כדי לצור הטיפה ברחם שלא תפליטנו וכח זה יקרא כה"ת א) לפי שהוא מחמם ומעצר ומיבש. ואחר שהשלים פי' המענה כתב ומאחר שכל מעשה העליונים הם כמעשה התחתונים אלא שאלו גשמיים ואלו רוחניים פשוטים ע"כ אמר נעשה אדם בצלמנו כדמותנו להיות בגופו אבר אבר הרומזים לסבות עליונות. מלתיא"ל רבו של אליהו. רזיא"ל רבו של אדם הראשון. יופיא"ל רבו של שם. צדקיא"ל רבו של אברהם. רפא"ל רבו של יצחק. פליא"ל רבו של יעקב. גבריא"ל רבו של יוסף. מטטרו"ן היה רבו של משה רבינו וכל אחד מסר לתלמידו קבלה בספר ובע"פ כדי להחכימו להעמידו על כל העתידות. צדקיא"ל למד לאברהם אבינו אורחות תושיה הם ל"ב נתיבות פלאות חכמה וכל נתיב ונתיב יש לו מסילות ונתיבות אין ערך ואין מספר וגם ההר הנמוך מכלם יש לו ל"ב נתיבות וההר הנמוך הוא העטרה ומפרש ואזיל שמות הנתיבות ועניינם הנתיב הראשון שכל מופלא כלומר מכוסה שאין כל בריה יכולה לעמוד עליו כתר עליון מושכל מעילת העילות. הנתיב הב' שכל מזהיר כתר הבריאה כבוד שני הראשון נקר' אין והשני נקר' יש והנתיב הראשון שהוא כתר עליון לא יאמר עליו מניין רק אחדות אך מניין רבוי לא יאמר עליו כי איך יאמר מניין על מי שאינו מושג מציאותו כי המניין הוא כמות והאין אין בו כמות אבל בעילת העילות לא יאמר לא רבוי ולא אחדות ב). ואם תשאל כיון שהנתיבות נמשכות מן החכמה ואם כן איך אתה מונה מכללם מה שהוא למעלה מן החכמה וגם החכמה עצמה איך תמנה מכלל נתיבותיה. יש להשיב כמו שיש נתיב להשפיע יש נתיב לקבל נתיב אחד להשפיע לחכמה נתיב שני לקבל ושאר הנתיבות להמשיך השפע למטה וכלם נקראים נתיבות שחכמה ועדין צריכים קבלה. הנתיב השלישי נקרא שכל מוקדש והוא הבינה ובעבור שחכמה נאצלה מן האין אינה מוציאה הספירות בפרט כל א' וא' אבל הבינה שהיא ים מים עליה להוציא כל הספירות כל ספירה וספירה וכל כח וכח כמשפטו איש ואיש על דגלו ועל מחנהו. הנתיב הרביעי נקרא שכל קבוע לפי שממנו מתאצלים כל הכחות בכח המאציל הקדמון ועל שהם קבועים בו כמסמרות נק' שכל קבוע וכלם מצויירים בו כמו הבנין בציור הבנאי. הנתיב הה' נקר' שכל מושרש ונק' כן מפני שהוא עצם האחדות וכל המתפשטים ממנו לימין ולשמאל לפנים ולאחור לדין ולרחמים כלם נשרשו משורשו א' פשוט וא' שוה והמשל בזה השמש מתכת השעוה ומקפאת הטיט בכח פשוט שיש בו לא שיש בשמש כחות שונות ולא איכות ההתכה והיובש שהרי היא למעלה מהיסודות כן יש כח בנתיב הזה שבו אחדות שוה אשר ממנו יתפשטו כל בני חלוף ותמורה ושינוי ויש הבדל בין הנתיב הה' ובין הנתיב הב' כי הנתיב הב' דומה לשמש והנתיב הה' דומה לזריחה כפי אחדות השוה. הנתיב הששי נקרא שכל נבדל מפני שבו מתרבה שפע האצילות ומשפיע השפע ההוא על כל הברכות המתאחדות בעצמו ונק' שפע נבדל כדמיון אור החמה כי ממנה נשפעו אור אל כל הנמצאים כן מהנתיב הזה ישפע ממנו שפע נבדל. הנתיב הז' נקר' שכל נסתר כי הוא נסתר ולא יושג רק בשכלי הספי' וזהו ההבדל בין הנתיב הז' והב' שהוא מופלא והמופלא נמנעו השכלים שהם הספירות מלהשכילו ואלו הנתיב הז' יושג לספ' וגם במחשבה ורעיון של העטרה הנק' אמונה. הנתיב הח' נקרא שכל שלם ואי אפשר

לעמוד

הגהות וביאורים: א) בם זה הוא מע"ב שמות: ב) כמאמר ספ' יצירה ולפני אחד מה אתה סופר:

לעמוד על תכלית נתיב זה אם הוא מן המושכלים או מן המורגשים ולכן נקר' שלם כי הוא כלול משני מינים כמנין החלזון וכל הבא לידע אמתות הנתיב הזה צריך לחקור עליו מחדרי הגדולה הנאצל ממנו. הנתיב הט' נקרא שכל טהור מפני שהוא מטהר ומבהיק הספירות מן התמורות ומייחד אותם מבלי קיצוץ ופירוד. הנתיב הי' נקר' שכל מתנוצץ מפני שהוא מתעלה ויושב על כסא הבינה שמקבל ניצוצי הזוהר מהבינה ומשלח לכל המאורות ולשר הפנים. הנתיב י"א נקר' שכל מצוחצח מפני שהוא עצם הפרגוד הוא הפרכת המבדלת בין הקדש ובין קדש הקדשים ומסודר כסדר המערכה הנתונה לעמוד לפני עילת העילות וכנגד הפרגוד הזה בחי. הנתיב הי"ב נקר' שכל בהיר לפי שהוא המראה שהכל חוזים בה יורדי המרכבה וחוזים והנביאים ונקראת חזית ונק' אופן הגדולה. נתיב הי"ג נקר' שכל מנהיג האחדות והוא עצם הכבוד המקבל מכל הנתיבות והוא תשלום וסיום אמתת הרוחניים המיוחדים באחדות כתר עליון ולפיכך אחד בגימ' י"ג א) . נתיב הי"ד נקר' שכל מאיר לפי שהוא מורה על רזים וסתרי תורת עליון לכל הדורשם ממנו ומאיר עיניהם בסתרי הדת והוא עצם החשמל אשר בידו כל סתרי מעלה. נתיב ט"ו נקר' שכל מעמיד לפי שהוא מעמיד עצם הבריאה ומקדים את הערפל עד שיהיה ראוי לקבל חקירת הצורות העליונות מכל הנבראים. נתיב י"ו נקר' שכל נצחי לפי שהוא מוכן לקבל כל מי שמנצח את יצרו והתמורות והוא עידון של הכבוד ונק' ג"ע. נתיב י"ז נקר' שכל ההרגש לפי שכל הנשמות המתעלות מעילוי לעילוי כשיגיעו להיותם צרורים בצרור החיים אז אותם חסידי האמונה יתלבשו כאחד מבעלי ההרגש אשר בתפארת ברוח קדושה בסוד המלבוש אז הוא בחשמל. נתיב י"ח נקר' שכל בית השפע שהמסתכלים בו יכולים להמשיך ממנו רז וחידה וזה הנתי' הוא שפע לענין למוד וחכמה והבנה מעילת העילות לא לענין הפרנסה נתיב י"ט נקר' שכל סוף הפעולות ועל ידו מתחלק שפע היורד מכתר עליון על כל הספירות. נתיב כ' נקרא שכל הרצון ועל ידי זה הנתיב יודע כל מציאות החכמה העליונה הקדומה כי נתיב י"ד מאיר בסוד כתר עליון וזה מודיע סתרי החכמה הקדומה. נתיב כ"א נקר' שכל החפץ המבוקש שע"י נתיב זה מקבלים כל הנבראים שפע מכתר עליון שהוא מקבל מכ"ע וכלם ממנו. נתיב כ"ב נקר' שכל נאמן כי בידו נפקדים שכלים רוחניים להתעלות מעילוי לעילוי. נתיב כ"ג נקר' שכל קיים שעל ידו יבא כח קיום לכל הספירות להלבישם מרוח קדושתו. נתיב כ"ד נקר' שכל דמיוני לפי שהוא דמות וצורה לכל הדמיונים אשר נבראו כדמיונה ולכל צבא השמים ולכל המלאכים כולם נותן חליפות שמלות כראוי לו. נתיב כ"ה נקר' שכל נסיוני אשר בו מנסה הבורא לחסידיו ולכל המלאכים. נתיב כ"ו שכל מחדש שבו מחדש הבורא לכל החדשים שמתחדשים בבריאת העולם והוא מוציא כל דבר מן הכח אל הפועל ולפיכך נקר' שכל מחדש. נתיב כ"ז שכל מורגש שממנו נבראו כל הנבראים מתחת גלגל העליון והרגשותם. נתיב כ"ח שכל מוטבע שבו נשלם כל טבע המלאכים מתחת גלגל חמה. נתיב כ"ט נק' שכל מוגשם מפני שהוא מתאר כל גשם אשר יתגשם תחת תכונת הגלגלים. נתיב ל' נקר' שכל כללי שבו נכללים כל משפטי חוברי שמים. נתיב ל"א נק' שכל תמידי שהוא נותן כח מתמיד לכל המזלות ולכל הצורות כל א' בגלגולו. נתיב ל"ב נקר' שכל ב) נעבד. כל אלו הנתיבות הם בחכמה וניתנו לבינה וניתנו לכל הספירות ולמדם לדקיא"ל לאברהם אבינו ע"ה וכתב בספרו בל"ב נתיבות פליאות חכמה וכל הנתיבו' האל נמצאו באדם ומבשרי אחזה אלוה אראה הדברים הנגלים

ואבין

הגהות וביאורים: א) והוא תשלום י"ג מדות רחמים: ב) ובו תלוי כל העבודות הנכרויות:

כללי קצור ספר הפליאה

ולהבין בנסתר בסתרי החכמה ובסתרי שם א) אהיה. שכן אחזה עולה כ"א. היו"ד היא גולם ונעלמת בתוך האותיות ואי אפשר להמצא בלחודה ורומזת בחכמה עילאה כנגדו הוא באדם הגשמי מוח ויש לו ב' קרומים א' סמוך למוח וא' סמוך לעצם וכן למעלה. ועילת העילות שם הכתר לשמור את החכמה והוא הקרום שעל המוח ולכן אם ניקב התחתון טרפה ולפי זה הדבוק לעצם הוא הבינה. וראה והבן שנשלם האדם בל"ב נתיבות חכמה דוגמת הל"ב נתיבות של מעלה וזהו נעשה האדם בצלמנו כדמותינו. דע שמאותם ההויות ב) נמצא מעלת העטרה שנק' צבאות כי בה יראו כל המראות הצובאות וכאשר הגיע לעטרה כח העליונים היא שולחת ומשפעת למטה בצורים יאורים בקע וכל יקר ראתה עינו. יאורים הם עשר אורים הם הספירות והם היו רצים ושבים כמרוצת הכסף באש לפי שלא הוקבע להם מקום שנאמ' מבדי נהרות חבש ותעלומה יוציא אור והחכמה מאין תמצא זה מציאות יש מאין. ואיזה מקום בינה א"י שהם כתר וחכמה הם סיבת מציאות הבינה לא ידע אנוש ערכה פי' שלא יוכל האדם להשיג מהות החכמה וערכה לא מצד מה שלמעלה ממנה ולא מצד מה שלמטה ממנה ועל זה מפרש ואזיל כל המענה הכתר נקרא ארץ החיים ונקרא ג"כ עטרה ר"ל ארץ של חיים שממנו תוצאות חיים וכשם שהכתר אינו מושג לזולתו כך החכמה אינה מושגת לזולתה. רמות וגבים לא יזכר ר"ל רממות של כתר וגבו של ים כילד נתחדש יש מאין אין לדרוש ואין לבקש ואין אדם רשאי לחשוב שם אבל האמת כי משך חכמה מפנינים ר"ל מלפני לפנים שהוא סיבת הסיבות. ונעלמה מעיני כל חי ואפילו מהספירות שלמטה ממנה ומעוף השמים נסתרה אלו כל שאר המערכות הטהורות. אלדי"ם הבין דרכה ר"ל הבינה נתיבותיה והוא ידע את מקומה ר"ל הכתר שנקרא והוא וגם הבינה אין לה להשיגה אלא מצד שהיא למעלה מהתמורות שנא' וסור מרע בינה ובה היו נחקקים כל האותיות וכל פרטי החי והצומח והדומם והמלאכים והגלגלים והדרכים ומסילותם וכל פרטיהם פרטי העשבים הם כמנין ארץ אלפים ומאה. התורה היא אמצעית בין האדם והבורא ולכן ניתנה בתחנונים והתלמוד מביא לידי מעשה ועכ"ז לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. הלוחות היו של אבן כי האבן רומז בעטרה והתורה בת"ת שלא להפריד ביניהם והיה מכתב אלדי"ם הרומז בעטרה שאם היה מכתב יהו"ה לא היה אדם יכול להבין בה דבר ועל ידי מכתב אלדי"ם נוכל להשיגה וימירו את כבודם בתבנית שור ג) שנתנו יניקת השור לנשר ופרדו האותיות תורה שבכתב והנה האבנים יונקים ממדת השור והמחשבה שלהם קיים המעשה. הטל שעתיד הב"ה להחיות בו את המתים אינו טל כפשוטו אבל הוא סוד שם המפורש כי שמו הוא מחיה המתים בעולם הזה וכ"ש בעולם הבא ושם יה"ו במלואו עולה ט"ל. השמר לך פן תהרהר אחרי חכמי האמת ולא תכחיש מהם דבר כי החכמה הזאת היא אמונתנו כי האלדי"ם אמרו לאב הנביאים והוא למד הענין לישראל במדבר ונעלמה מחכמי המחקר תכלית ההעלמה וכלל כל הקבלה נכלל בשני ענינים. הא' הוא ידיעת עשר ספירות והב' ידיעת כ"ב אותיות ומסדר והולך עשר ספירות מלמטה למעלה. כמו שהנצח וההוד זורעין דרך העטרה כן הזרועות זורעין דרך הלב הוא הת"ת וכמו שהעטרה פעם היא שבעה ופעם היא רעבה כן הלב פעם שבע ופעם רעב. התגין אשר הם באותיות הם רמז אל הספירות יש פרי נאכל כלו כאתרוג ויש פרי שנאכל תוכו כאגוז ויש פרי נאכל ברו ולא תוכו כתמר. והעטרה

נקראת

הגה"ה וביאורים: א) ואלוה עולה ב"ם כי ע"י שם מ"ב יבין שם אהיה: ב) פי' ע"י גם היא היתה בכח למעלה: ג) ר"ל יניקת הפחד נתנו לעטרה:

נקראת אגוז אתרוג תמר. וצריך האדם להיות תוכו כברו כאתרוג ולא כתמר. אלישע אחר עון אחד היה לו מקודם ולפיכך הניחו הב"ה ביד הדין להפסד הזוכה להשגת הספי'. צריך ליזהר מן המחשבות ההפכיות פן ימות במלחמת היצרים שמא ינצח הרע את הטוב וימות במלחמתם. משל הכותב בעט ומושך הדיו מן הקסת ורושם בלוח כן השפע היורד דרך הברית שהוא העט ורושם בלוח היא העטרה בחלון תעלומה ונדבק השפע בפנים ונקפא ומתייבש ונתפס ומצטייר מבית עד התגדלו בהעלם ויולא לאור העולם נגלה לחיצוניים בחצוניותו ונעלם בפנימיותו כדמות האותיות שנגלו ניכר ונסתרו נעלם כן סוד האצילות ומזה יש לנו להבין סוד העיבור כי הוא נגלה ונסתר וגם האדם כהאי גוונא כי מושך מלמעלה מכל האיברים והוא דם והברית מהפכו לבן. חולם הוא הכתר ושורק הוא המכריע שנחצב מן הכתר ונחקק בחירק היא העטרה והדגש והרפה רך וקשה תבנית גבור וחלש. וכאן סידר סוד הנקודות וטעמים ודמיונם נקודה באותיות הנשמה המחיה את הגוף כמו שהנשמה נותנת מזון לגוף כך הנקודות הללו נותנים כח לעטרה הנקר' יה. כל מלאכה נחלקת לג' חלקים בולטת שוקעת חלק. והבולטת והשוקעת הפכיים והחלק אמצעי כן הספירות החסד א) והפחד הפכיים שזה מים וזה אש והת"ת לא מים ממש ולא אש ממש כן הניקוד החולם והחיריק הפכיים זה למעלה וזה למטה והשורק באמצע. בגד כפרת נקר' שבע כפולות כנגד שבע עליונות חסד פחד ת"ת נצח הוד יסוד מלכות ובהסתלק עילת העילות מהם ישארו קשים ב) ובהיותו עמהם ישארו רכים וחלשים ע"כ האותיות אלו רכים וקשים. כל משפטי העליונים והתחתונים כלם באלו השמות אל אלדים **יהוה** אל מצד החסד פותח בזכות ואלדי"ם פותח בחובה ויהוה מכריע ביניהם והלכה כדברי המכריע ואינה הכרעה שלישית כי הת"ת אין לו תוספת בעצמותו אלא פוסק הדין במקלת דבריו של אל הוא החסד ובמקלת דבריו של אלדי"ם הוא הפחד ולכן נקרא המכריע שלום והוא קיום העולם. עת לפרוץ שהשלים שמיטה אחת זהו עת לפרוץ. עת לבנות שבונה שמיטה אחרת וכאן פי' העתים של שלמה. יסודן של בגד כפרת הם החיים והשלום וחכמה וחן ועושר וזרע וממשלה. תמורת מות מלחמה כסילות כיעור עניות עקירה עבדות. וכלהו מפרש ואזיל יש תכלת פנימי ויש תכלת חיצוני והוא קלא אילן ולפיכך פסול. גומל נפשו איש חסד מי שמשים נפשו כגמל הוא איש חסד ר"ל שבא על הערוה כענין חסד הוא יתגלגל בגמל ג) והוא שלא עשה תשובה. כל משפטי ה' הם ע"י י"ב הויות ושבע שמות. שבע ולא שמונה שלא להביא הבינה בכלל שכפולות כי אין לעלם הבינה תמורה ד). היכל הקדש המכוון באמצע הוא העטרה ה) שהוא מכוון ומסודר כנגד כל מה שבשמים והכל צריכים היכל להכנס וזהו מכון לשבתך פעלת. מיכאל כ"ג עומד ומקריב נפשותם של צדיקים הם נפשותן של בהמות הנקרבים ע"ג המזבח שכבר קבלו עונשן ד' מיתות ב"ד ונמחלו כל עונותם ומיכאל מקבלם ומכניסם והכתוב מעיד אדם כי יקריב מכם מכם ממש והצדיקים בצדיקים יבאו פי כל מין אוהב את מינו. בגד כפרת חקקן חצבן שקלן צרפן המירן. חקקן בחכמה חצבן בבינה והפריד חלק האותיות אלו מעל אלו. שקלן בכח החסד מי יעלה ומי ירד בגלגול. צרפן בכח הפחד. חברן בהגיון ודיבור. המירן בכח ת"ת זה שהיה ראוי להיות ראש סוף וזה שהיה ראוי להיות סוף ראש

הגהות וביאורים: א) הבולטת היא החסד ושוקעת הפחד וסימניך ותשקע האש: ב) ומכאן איתא שבכולם יש צדדין אלא שאינו שוה בכלם: ג) ויש למעלה תמורה צורת גמל וסמא"ל רוכב עליו: ד) ויש מי שכתב שהיא הבינה ויש מי שכתב שהיא הת"ת שהוא מרכז העטרה והוא הנכון: ה) כלו' אעפ"י שהדין נמשך ממנה:

כללי קצור ספר הפליאה

ראש. ולר בהם ככבים בעולם וימים בשנה ושערים בנפש בשבע אותיות אלו וכאן סדר כח כל ככב וככב מז׳ ככבי לכת המקבלים כח משם בן מ״ב שנחלק לשבעה שמות אבגית״ץ כשמתגלגל הת״ת לעלות בעילה ראשונה הגבורה אין לה רשות לסייע לאומות העולם כענין אף חובב א) עמים רק מסייע לאומה קדושה יחידה ונותן כח לת״ת להנקם מאויבי ה׳ ע״י העטרה בהם כל דבר לר בהם שבעה רקיעים. ז׳ ככבים. ז׳ ארצות. ז׳ שבתות. ז׳ ימים. ז׳ חדשים. ז׳ שנים. ז׳ שמיטות ויובל ושבעה שערים בנפש וחיים ושלום וחכמה וחן ועושר וזרע וממשלה. ולפיכך אהב את השביעיות והכל בכח הז׳ שמות אבגית״ץ וכו׳ ובכח ז׳ ספירות והכל מעילת העילות ית׳ וית׳. צבאות עולה ת״ק עם המלה לומר לך ממשלת כל ה׳ ת״ק שנה ומתחיל מן החסד אך כתר חכמה ובינה אלף שנה כל אחד בשמיטה א׳. אדנ״י עם אותיותיו והמילה עולה כ״ו ד״ס להודיעך שהרחמים שבים לדין מלדה האדם הגשמי. דרך נשר בשמים במלת דרך נקוד ב) יהוה והשורש ירא האל ודע האל. אין בטובה למעלה מענג אם לא תטעה ואם תרד מטה אין ברעה למטה מנגע כי הענג יתהפך לנגע אותיות מלאכ״ת סופ״ר בכל התורה בלא תגין בד״ה חק״י בתג אחד שעטנ״ז ג״ץ בכל התורה בג׳ תגין ובכאן סידר זיון כל האותיות וטעמם והרמז שלהם. וגם נחלקו האותיות לג׳ חלקים להשעה תיבות בהם תמצא אחדים עשרות מאות בסוד איק בכר גלש דמת הנך וסם זען חפף טצך. שלא יתכן שיתנבא האדם בלתי חכמה רבה שיוציא מה שבכח לפועל ואפי׳ חכם מופלא ומבקש הנבואה אפשר שיתנבא ואפשר שלא יתנבא ואפשר שנבואתו תהיה להשלמת עצמו ולא ישלים זולתו בנבואתו אלא שיתחכם ויוסיף בכל יום עד שידבר ויתחבר ברוח הקדש. הבינה אמרה לחכמה נעשה אדם ר״ל הת״ת וכשנתן חכמת אלדי״ם רשות לבינה כתיב ויעש אלדי״ם את האדם ומיד נשתלשל אדם החצוני ואדם הגשמי עם ראש וידים ושוקים ושדרה ומעור ועטרה קלר ופלגו קלר קלר היא השכינה שתוריד נפש חדשה ופלגו קלר הוא המשיח נפש דוד וכאן כתב ענין דוד ובת שבע ואוריה וסודם. אין אשת המצורע נבעלת לישראל אם לא תבעל לגוי תחילה לקחת זוהמה של מצורע ויותר טוב שישראל יקח זוהמת הגוי ממה שיקח זוהמת המצורע ג) . בת שבע היתה בת זוגו של דוד ולפיכך מלך שלמה בנה ואם היה שם עברה לא היה ראוי למלוכה. אד״ם הוא אדם דוד משיח אוריה עם שמו עולה נחש במספר קטן. הנקבה היתה זכר בכללם וחטא אדם הא׳ והוציאה מן הזכרים ועשאה נקבה כי העולם השפל אחר שנולדו מאיש חוטא הדין נותן שלא ישתמשו בזכרים רק בנקבה תהא שמושם ד) . הויות העליונות כל אחד נבנה לחברתה עד הנשמה העליונה מכולם הנקר׳ נשמה לנשמות וכל א׳ נקר׳ מלבוש למה שלמעלה ממנה. והבן שצלם ודמות הם זכר ונקבה הם ד״ו פרצופים שהבינה אמרה לחכמה נעשה אדם הוא הצלם והדמות שכן צלם במ״ק עם המלה עולה יהוה ודמות היא העטרה. דע כי יש נמצא ועליו אל תדבר והוא המציא מלוי א׳ והוא התחלת בראשית לכל הנמצאים וכל הנמצאים מכ״ע ולמטה לא נמצאו כי אם מאמיתת מציאותו ואינו עובר בדין בני חלוף ה) והכתר המציא מאני א׳ והוא החכמה והיו״ד בה רומז. ולכן נקרא גולם בלי צורה ומוכן לקבל כל הצורות ובו נצטיירו כל הצורות והם ל״ב נתיבות ועל כל נתיב ונתיב אמר ויאמר אלדי״ם והם ל״ב אלדי״ם הנז׳ במעשה בראשית אחרון שבהם וירא אלדי״ם את

הגהות וביאורים: א) ישי׳ ולא יחמוד איש את ארצך בעלותך: ב) . . . . נקודים הרבה כפי הפעולה: ג) אפשר דהטעם משום דחמירא סכנתא מאיסורא: ד) ולא היה בם בג״י רצון ח״ו: ה) גם החכמה והבינה אינם בדין בני חלוף:

את כל אשר עשה. ודע כי עילת העילות תתחייב א) ממנו שכל פשוט עד שאין בינו ובין עילתו דבר אלא שזה עילה וזה עלול וזה השכל משכיל עצמו ואת עילתו פי' מענה א' של איוב וכלל בו חמשים שערי בינה ול"ב נתיבות חכמה וסוד היצירה. הא' איפה היית ביסדי ארץ והאחרון הוא התלבשים צוארו. ואיפה היא מלה מרכבת אי פה כמו איפה הם רועים. כנגד אם ידעת בינה. ר"ל המשך האצילות מן הבינה מאיזה אופן נמשך מי שם ממדיה כי תדע ר"ל הבינה הוא המגביל גבול לכל המינים ולכל האישים ולכל הפרטים ומצד החכמה נקר' פועל וצורה ותכלית בורא ויוצר וחוקק ואינה פועלת אלא למעלה ומשם ואילך גוזר על העטרה ופועלת כל מה שלמטה ממנה ולכן נקר' היא פועל וצורה ותכלית. על מה אדניה הטבעו והנה ההויה עולה מה ואדניה הם י"ב הויותיו וכל אשר בארץ העליונה הכל נשפע מהשמים העליונים היא הבינה עם י"ב עמודי הארץ וזהו מי ירה אבן פינתה והיא אבן השתיה כנגד אם ידעת בינה. הכונה כי כח החכמה והבינה היה מציאות העולם. אבל בעילות העילות אין לומר שם שהיה אומר ולא בריאת העולם מעצמה רק כחותיו הם חכמה ובינה המציאו את העולם אם תשאל למה היה זה העולם בזה השיעור ואיך יצא שיעור מכח בלתי שיעור הוא חכמה ובינה תשובה מי שם ממדיה כי תדע או מי נטה עליה קו ב). ר"ל הבינה יש לה כח המדות והשיעורים. והבינה ניתן לה כח לעשות כל דבר כמלותו. עוד שאל השואל כיון שעילת פשוט א"כ מאין מקור התחלפות האיכיות והתהפכם. א"ל בני על אלו אמר לו הקב"ה לאיוב על מה אדניה הטבעו. ר"ל על חכמה הנק' מ"ה כי החכמה נושא האיכיות ההם ומאין תמצא והבינה צורת החכמה. עוד שאל השואל כיון שאין עילת העילות יוצא מן הכח אל הפועל א"כ מי ירה אבן יסוד ופנה ליסוד של עולם א"ל בני נאמר לו מי שהוא כח הבינה וכח הבינה הוא עילת העילות הוא ירה אבן מחכמה וכתר עליון אל פנתה ובאבן הזאת שהיא הבינה צייר המצייר כל הציורים כלם. אבל על עילת העילות אין לחשוב שום מחשבה כלל. ועל גבול העולם נאמר מי מדד בשעלו מים. סוף דבר בני זהו שאמרתי לך בעילת העילות השמר ג) לך. עוד שאל השואל כתר עליון הוא עלול מעילת העילות והכתר האציל החכמה והחכמה האציל הבינה והבינה שאציל ההקף מה צורך בכל אלו. א"ל עילת העילות רצה שיעשה אדם גשמי ואלולי הכחות של מעלה לא יעשה אדם למטה שכל כח וכח למעלה נותן כח למטה ולכן האציל כתר חכמה ובינה אבר שלשתן נקראים ראש א' וא' האציל החסד זהו זרוע ימין וכו'. והנה האדם צריך שיהיה למעלה אבר רוחני נגד כל אבר ואבר שלו כי בלאו הכי אדם לא יאצל ולא היה העולם כדאי להשתמש בעליונים ונאצלו התחתונים וגם אלו רצה הב"ה שאין העולם כדאי להשתמש בהם האציל הנקבה. יקוו המים מתחת השמים אל מקום א' ותראה היבשה. השמים הם הת"ת מקום א' הוא היסוד היבשה היא כנסת ישראל ולפעמים הבינה סותר המים מלירד בעטרה ותשאר יבשה והעטרה סותרת המים הבאים אליה מלירד למטה כשהעולם אינו כדאי וזהו גבול שמת בל יעבורון בל ישובון לכסות הארץ תוהו זה קו ירוק המקיף את העולם והיא הבינה שהפחד נאחז בה. בהו אלו אבנים מפולמות והם חסד ופחד משוקעות בתהום היא הבינה מהם המים יוצאים לעולם לת"ת שנק' עולם ואל יקשה כי הפחד הוא האש כי הכל כפי המקבלים. והשבור עליו חקי ר"ל כשם שחקי בלי גבול כן בדין שיה להם להמשך עד בלי גבול אלא שאני אל שדי

שאמרתי

הגהות וביאורים: א) נראה לי על הנקודה הראשונה הרוחנית הוא מדבר: ב) ואין בכל האדם משיג דבר זה על בוריו: ג) לא ירדתי לסוף דעתו באלו התשובות:

כללי קצור ספר הפליאה

שאמרתי לעולמי די. וזהו עד פה תבא ולא תוסיף עד המדה הנק' פה, וימנע מרשעים אורם כי נתכסה האור מפני התמורות הם הרשעים המתגלגלים בבהמות ובשקצים וברמשים ובעונותיהם נתכסה אורם ונגנז לצדיקים לעתיד לבא. כל הכחות החיצוניות מתפרנסות מהיסוד חלק כחלק מה שנותני' לשבעים לפרנס אומתם וקשה להם לתת. וזהו לוה רשע ולא ישלם. אבל הצדיק חונן ונותן הת"ת נקר' לב והעטרה נקר' לב והעטרה נוטלת רשות מהלב שהוא הת"ת והוא מלך בשם קצוות ולו הרשות נתונה ולא יסור לבבו לבו מבעי ליה לב המלך הגשמי יסור לב המלך הרוחני ממחשבתו כענין נשיו הטו את לבבו. וי"ל לאשה שפסקה דמה והגיע זמנה ולא טבלה כי אין להניח הטומאה בבית המלך היא כנסת ישראל ולכן אפילו אלמנה צריכה טבילה א) בזמנה הוא ובית דינו הוא ת"ת ובית דינו הפחד בית דינו העטרה ב) שהיא בית דינו של הפחד בראשית האציל את אלד"ים ועמו שמנה יהוה ושמנה, אלד"ים שמנה ספירות שמנה ציורות שכל נקראים הויה ונקראים אלד"ים ועם בראשית היו ט' והכתר האציל ט' יהוה ט' אלד"ים. ג) בראשית רומז ע"ש אהיה כי בשם אהיה נתחדשו כל המחודשים וזה השם הוא שני להויה שבשם אהיה המציא כל הנמצאים בהויה מאמיתת שם יהוה כי שם יהוה קדמון בקדמותו ושם אהיה שני להויה ולכן בית בראשית גדולה שהיא קדמה לראשית שהבית רומז להויה וראשית בשם אהיה ולכן שם יהוה אינו נהגה באותיותיו ושם אהיה נהגה ראשית עם המלה עולה אהיה במ"ק. כל מעשה בראשית כלו בין העולם העליון בין העולם האמצעי והשפל כלם נחשבים אלו בנין ואעפ"י שיש בהם צורות נפרדות מחומר מאחר שהם מחודשים בנין נחשבים כנגד מה שלמעלה מהם וכל מעלות הבנין הם עשר ולא יותר ארבע פרשיות של תפלין קדש לי רומז בחכמה. והיה כי יביאך רומז בבינה שמע בחסד והיה אם שמוע בפחד ע"כ ולפי זה המניח הוא איש הת"ת והוא כללן בעטרה בית אחד לכל ד' פרשיות שכלם נתייחדו שם והאריך לתת טעם למה האשה פטורה ממ"ע שהזמן גרמא והמצוה הוא כתר עליון. השיגו ישראל במעמד הר סיני תרי"ג מצות מתוך עשרת הדברים מכלל עשה שמעו לאו ומכלל לאו שמעו עשה. בדבור אנכי כלל המצות התלויות ביציאת מצרים וכל המצות התלויות במתנת עניים ומצות העבדים ואמה העבריה ויפת תואר וכיוצא בהם. ובדבור לא יהיה לך כלל כל עניני ע"ז והמולך וכלל בו כל מה שהוא מדרכי הגוים וכן סידר אותם הרמב"ם ז"ל בהלכות ע"ז וכלל כל הדברים התלוים בקדושה כגון מאכלות אסורות וכיוצא בהם. ובדבור זכור את יום השבת כלל בו הלכות שבת והמועדות ושמיטות ויובלות ותקיעת שופר ולחשוב שנים ולקדש חדשים וכל הדברים התלויים בזמן. ובדבור כבד את אביך כלל בו כל שתלוי בת"ת ובמקדש ובקרבנות ודיני קדשי' והמורה ומשפטי הכהנים וכל דיני טומאה וטהרה ומקואות והמזבח וכלי הכהנים וכל מה שנעשה לכבוד ה' ולקדושתו. ובדבור לא תשא כלל בו כל השבועות והנדרים ותרומות ומעשרות והבכורים והערכים וההקדשות ונזירות ומעילה וחומש ואשם וכיוצא בהם. בדבור לא תרצח כלל בו דיני עגלה ערופה וגולה וערי מקלט ודיני עדות וד' מיתות ב"ד וערי הלויים ומעקה ויש לכלול כל מינוי סנהדרין ודיינים וכל דיני נפשות ודין הרודף ובכלל זה שלא לשחוט אותו ואת בנו ביום א' כי שמא שוחט שני קרוביו מבשרו ולא תלך רכיל ולא תקום ולא תטור ולא תשנא את אחיך שכל אלה וכיוצא בהם בכלל רציחה הם. דבור לא תנאף כלל בו כל העריות והסוד במקצתן שלא להשיב הדבר הנפרד לשורשו והענף לעיקרו וכל פאות האסורות

ולא

הגהות וביאורים : א) וזהו טבילה בזמנה מצוה : ב) עם שבעים שרים העליונים : ג) למורה כי גם בחכמה יש דין

ולא ילבש גבר שמלת אשה כי זה מביא לגילוי עריות. דבור לא תגנוב כלל בו גונב ממון או נפשות לצדק המשקלות ואונאת ממון ואונאת דברים ועבד שברח לארץ ישראל ושלא יגנוב דעת הבריות וכיוצא בזה. דבור לא תענה כלל בו כל ענין עדות והקרובים והפסולים לעדות ומוציא שם רע ואם לא יגיד ונשא עונו וכיוצא בהם. דבור לא תחמוד כלל בו כל עניני גזלה ולהשיב את הגזלה וכלל בזה לא תשיג ולא תעשוק ולדון בדיני נחלות ואונס ומפתה ומוציא שם רע ושכיר האוכל ורוב העברות התלויות בלאו זה ולכן הוקבע לבסוף כאלו הוא חותם הכל וכל פרטיהם ודקדוקיהן שמעו מסיני ומהלאו שמעו עשה ומהעשה שמעו לאו שכלם אחוזים זה בזה כי זכור ושמור בדבור א' נאמרו אין הפה יכולה לדבר ולא האזן יכולה לשמוע שני דברים זה הפך זה עשה ולא תעשה. כל התורה מפי הגבורה ואין בה אות ונקודה וניקוד וטעם שאין בו צורך שכלם בנין אלהי חצובה בשמו של הב"ה ואין הפרש בין ותמנע היתה פלגש ואלוף מגדיאל ובין עשרת הדברות ופרשת שמע ישראל ועזרא לא הוסיף מלבו אפילו אות א' או נקודה א' והאומר כך היא כפירה גמורה ועליו נאמר כי דבר ה' בזה א) וכו'. הבהמות הטמאות נאחזות בערלה ובקליפי ערלה והטהורות ממפריסי פרסה כי מוכרח הוא להעיר הצנורות להעלות גרה כענין הוגן ונותן ואינו כובש המאכל במעיו. וישראל הטהורים אוכלים ובאים מצד הטהרה כי אנשי רשע מינים הרבה מהם שורשם בבהמות הטהורות ומהם בטמאות וע"כ אוכל כלי שנשתמש בו נפש טמאה. אך הבהמה הטהורה אם שיש תיקון והנאה יאכלוה ואם לאו למה יאכל נפש ב) אביו או קרובו ויולידנה ע"י אכילתו חוץ ממשפחתו והוא יתן הדין במקומה. טמא הבא מן הטהור אביו ואמו טהורים אלא שבא ענף שלא ממינם ונטהר עמהם. וטהור הבא מן הטמא אביו ואמו טמאים אלא שבא ענף טהור מן הטהורים ונטמא עמהם. והדין נותן אחר שהטמא הוא חיצון וזה הטהור נטמא בעבורו ונגרש ממקומו ג) ושכן במעון הטמא למה יבא הטהור להמית נפשו ממנו ועל שהסתפק מרחם ונותן ע"כ לא תמצא כדוגמתו הורג וממית. הלא תראה שור ואין אוכל עשב. ודוב וארי וכיוצ' טורפים ואוכלים אך מין האדם אין הפרש בין פנים וחיצון לענין הבריאה כדי שלא יאמרו שתי רשויות הם ולכן צותה התורה למול לצאת מן הערלה. אעפ"י שאין בדגים אדם מ"מ יש כחות חיצוניות השוכנים שם טמא בטמא וטהור בטהור והקשקשת הוא כענין חומה סביב העטרה מפני הטומאות השוכנים סביבותיה וזה סימן טהרתם ד) העוף הטהור קרקבני נקלף ואינו כובש האכילה ודומה למעלה גרה ויש לו אצבע יתירה המורה ביחוד השם ואינו דורס ואוכל ה). בכח הת"ת נעשים נסים נגלים ובכח העטרה נעשים נסים נסתרים בכל יום. תפלה עולה תקע"ו וכן מנין ואתחנן וכמנין הזה התפלל משה לעבור ולא נתקבלה. והעטרה הכניסם והניחם שם והיא לא בקשה כי לא היתה גזורה מלמעלה. פי' מעשה של רבה בר נחמני על דרך הסוד. אין למטה ישיבה שאין כנגדה למעלה וכל א' מבני הישיבה יש לו למעלה כח וכל כנגדו וגם אלף ישיבות למטה כנגדם למעלה ומה שלומדים למטה לומדים למעלה כי תורה להם וכלם היו במעמד הר סיני ובזמן דעסקי למטה עסקי למעלה ו) ועל אותו ענין ממש ודישתמש בתגא חלף אותיות פל"ח כי לעצמו התורה ומוכרה כרצונו למשתחוה לה כי ממנו מתפרנס

ועליה

הגהות וביאורים: א) וקצת דברים כתבתי ובעזרת השם: ב) וזה שאמרו עם הארץ אסור לאכול בשר: ג) ואע"ג דקי"ל הבא מן הטהור טהור שומר נפשו ירחק מהם: ד) כי הסנפיר אינו סימן: ה) לא ביאר המחבר אם יש גם בעופות אדם. ואני ראיתי בספרי העבודה שהם מסכן לחסידים צריך היודע כי אפילו בבהמות אינו מוסכם: ו) ולפי' גם אם לומד יחידי למעלה לומד שלא יחידי:

כללי קצור ספר הפליאה

ועליה מקוה והוליא בטהונו מהסי"ת ועשה תורתו ע"ז ומשתחוה לה. והאריך הרבה לגנות הלוקחים שכר על למוד התורה ואע"ג דכתי' ולמדתם אותם את בניכם התלמידים נקראו בנים. משה עלה לרקיע ג"פ פעם א' כשנהרג ופעם ב' שנזדקק ונטהר ופעם ג' כשאמר לו אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה ולא יבקש אדם תואנה לאמר א) שכר בטלה אני לוקח כי לא בדין התירוה רק תיקון דחוק הוא אלא יבטח בה' וישען באלד"יו. פי' תנורו של עכנאי פלוגתא דר' אליעזר וחכמים ע"ד הסוד ושאו ונתן בו הרבה כלי חרס רומזים בעטרה וכלי עץ ביסוד וכל כלי מתכות רומזי' בפחד. הכחות החיצוניות הם רעבים ודחוקים לעולם ושואלים ובמנס בטן רשעים אוכלים ואינם שבעים. לא נתנה תורה בסברות גשמיות אלא בסברות עליונות שהם גזרות. ולכן לא יסמוך אדם בסברתו אם לא שידע סברא עליונה שזו אמת וזו שקר. האריך לבאר דרכי התלמוד והפרש שיש בין תנן לתניא לתנא שזו משנה וזו ברייתא וזו תוספת' כל דברי חכמים וגזרתם הם עליונים והסכמת השכינה עמהם שהרי נתן לנו רשות לדהות המועדים החלב רומז בחסד והבשר בפחד והגדי הוא שעיר המשתלח לעזאזל והאם היא כנסת ישראל והגדי מתפרנס מן האם ועל זה הוא סוד איסור בשר בחלב. סידר כללי התלמוד וכל החולקים תנאים או אמוראים הלכה כמי מהם ובקלת דברים אינו מסכים לכללים שבידינו. לא נפקדה שרה אשת אברהם למטה עד שנפקדה שרה בת אברהם למעלה ולא נשאר דבר למעלה שלא נפקד וז"ש את שרה לרבות שכל העקדות נפקדו עמה בין למטה בין למעלה ב) . כל מקום שנאמר וה' הוא ובית דינו משום דאין רבוי אחר רבוי אלא למעט כי הואו רחמים וה' עצמו רחמים ובאו שניהם להביא דין ג) נבואת מרים ואהרן קדמו לנבואת משה רבינו. כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט. הכלל הם העשר והפרט הוא עילת העילות ואעפ"י שהעשר אחיזתם משם מ"מ פרט הוא אללם לענין ההשגה ואין בכלל אלא מה שבפרט ד) שאם לא יתן להם מה להם לעשות האורים ה) והתומים האותיות בולטות ומצטיירות לורות האותיות בתוך עיני הרואה ואז האותיות מאירות העינים ומשם עובר הכח אל הלב ומשתקע בו האור הבולט והלב מקבלו ומשלים בו פעולתו ומוליא האור ההוא מן הכח אל הפועל בהשגתו זאת. המופלא הנעלם וכן האדם הקורא בספר לריך שיהיו האותיות בלבו ויבין מה כוונתם ואם אינו עושה כן דומה למי שרואה גוף האדם ואינו יודע למה נברא ומה ענין מלאותו ותכליתו ומה הכוונה בבריאתו. טעם למה לריך לכתוב לעיני כל ישראל בשיטה מיוחדת לעצמה ובאמצע השיטה. הכוונה שהספירות הם עיני ישראל וישראל בעשותם המצות הם עיני הספירות כל דבר מתהפך לשני ענינים ואם העיניים עורות ואינם רואות עם האור התמורות מולידים הכנות בעניינים הפכיים. כל דברי שיר השירים משל לכ"י עם הב"ה שהוא לה כחתן שלם בכל השלמות והיא לו כלה שלימה בתכלית השלמות. וזהו שתפס שהע"ה על דרך ו) עליה וירידה מי זאת עולה. אל גנת אגוז ירדתי. איש ואשה שכינה ביניהם שם י"ה עולה במילואו שם שלם. ואם יש ביניהם פרוד שכינה מסתלקת ונשארו אש ואש אש אוכלת אש. הכלה היא כלולה מכל העשר ויש להם דבר ומנהיג א' וכלם מביטים אליו על פיו יחנו ועל פיו יסעו והשאר ט' אנשים ג' כהנים ג' לויים ג' ישראלים. שהם ג' בתי דינין והעשירי יהיה

קדש

הגהות וביאורים : א) ומ"מ מותר לקחת שכר בימור הקטנים : ב) ונאצלו נשמות טהורות המלאכים קדושים : ג) לא דון של כליה אלא דין ברחמים : ד) ולפי זה נ"ל דפרט וכלל נעשה כלל מוסף על הפרט ורבי כלל והפרט הוא העטרה הנאמר עליה ופועל בכח . . . למעלה ופרט למטה : ה) האורים והתומים היו שמות הקדש שנמסרו למשה . ז) וזהו סוד השתוקקות כבוד אל כבוד שלמעלה ממני :

קדש לה' ולפיכך אין קדושה בפחות מעשרה. ידיעת צירוף האותיות לניגון כי מהאזנים עובר הקול אל הלב ומהלב אל הטחול ומתחדשת השמחה בהמלאות תענוג חלוף הניגונים וכן הצירוף מגלגל את האותיות והשברים נמלאו בגלגולם ומשמחים את הלב ואז הלב יודע את אלד"ו ושמחה ניתוספת אליו. אבני שיש טהור האבן האחת היא אבן השתיה שממנה הושתת העולם כי הבינה היא יסוד והעטרה היא יסוד אלא שזו בעליונים וזו בתחתונים וז"ש הכ"ה משקה כל האילנות והסוד נופל בזו ובזו זהו ואבן א' נקר' אבן השתיה והב' אבן ספיר דמות כסא והאבן הא' יאיר לאבן השנית ושניהם נקראו מים ואבן אלא שאין השגתם שוה והמשיג אל יחשוב שהם א' רק בשם שא"כ הוא דבר א) שקרים ע"כ. המבדילים הם ג' והם האלדים והרקיע והאדם. ויבדל אלד"ים. הרקיע ויהי מבדיל. ישראל והבדלתם בין הבהמה הטהורה וכל יש' קרוים אדם ואין א"ה קרוים אדם אלא בשתוף השם וזה אדם טהור וזה אדם טמא. האדם נברא בצלמ"ו ויצה"ר והאדם העליון באש ובמים. זכר ונקבה בגימ' אנדרוגינוס ולכן נקראו המדות כן *) אותיות עשרת הדברות הם עשרים עם שני יודין של יעקב וישראל עולים כמנין כתר וכתר עולה עשרים. כל הלשונות הם הסכמיות וצורות אותיות וחבור לשונו לבד הם פעולות אלהיות ויתפלל תמיד לשם הנכבד שיציל אותו מבחינת המכות עד שיצא זכאי מב"ד עליון כי המכות הם שלוחי עליון ובוחנים ומנסים אותו. וצריך שיעמוד חזק במלחמתם. עשר מכות של מצרים כל ספירה פעלה שינוי טבע בעולם ובשנה ובנפש. והאומרים שהשי"ת אינו משנה הטבע ימח במה שהיא הספירות וכן המכות היו באות בעטרה והיא היתה שולחם. סדר כל תנאי צירוף האלפא ביתות וחילופם וחילוף חילופם כללם וכלל כללם וריבוע ריבועם וכו'. הדמיון הרע צריך כח אלד"י ושיעתא דשמיא להלחם בו ולהעבירו לפי שיש לו כמה מקטרגים והשטן אביהם על גביהם והזוכה זוכה ובא ליטהר מסייעין אותו. גם בזמן הזה השגחה מפורסמת וחזקה ונעלמה וכן בכל דור ודור ואפי' בפושעים מאמונתנו ליסרם כאשר ייסר איש את בנו וכתי' רק אתכם ידעתי וגו'. אין תענוג כידיעת אמיתתה של תורה וטעמיה וסודותיה למי שזכה בהם. השפע נאצל ונשפע מן הצורה הא' הנקר' כ"ע אויר קדמון שכל ראשון מחשבה ראשונה ועליונ' שגם היא מקבלת שפע ממי שאינה ממינה כמו שאין האלף הנכתב ממין הסופר הכותבה אבל האות היא צורה נשפע מכחו והוא המעמידה על כחו כן הדבר בכתר עליון עם המאציל. והשאר כלם ממין ידוע נאצלו זה מזה וקרא זה אל זה ואמר קדוש וגו' בצלמנו רומז בת"ת הכולל שש קצוות כמנין אותיות בצלמנו כי העטרה היא בת זוגו כמנין כדמותנו שהיא בת שבע. וחבור שניהם עולה אחד. הסוכה הגדולה היא חכמה עילאה והסוכה הקטנה היא החכמה תתאה. והקטנה מצלת הגדולה בכח הגוזר הוא כ"ע. מי שאינו עומד למלחמתו של לוחם הדין בידו של הלוחם שנאמר ועל חרבך תחיה. ובפעם הראשון אין החוטא מתכפר עד שימות מיתה תלייה והבחירה ב) נתונה ביד האדם ואפי' המדה שיש בידה למנוע מניח אותו לנסותו. אין הגבורה יכולה לעשות קטנה וגדולה זולת הבינה. והאותיות מלואם ונקודם למה הם רומזים והדגש והרפה וסודם ונקודם וטעם מלואם וטעם נקודם אחר שכתב ויברא אלד"ים את האדם בצלמו מהו בצלם אלד"ים. אמר לו בני בצלם הוא האדם בצלם אלדים היא הנקבה וזהו זכר ונקבה ברא אותם ודו פרצופים נבראו זכר ונקבה רחמים ודין. האדם ותרי"ג מצות בשדי הדדי נאצלו. כל מקום שאומר האדם בצלמו רומז למעלה וכל מקום שלא אמר בצלמו הוא אדם התחתון עפר מן האדמה הוא היא האדם החיצון. אדם הראשון וכל מעשה בראשית

בדמותם

הגהות וביאורים: א) וזהו סוד כשתגיעו לאבני שיש טהור וכו': ב) וכן י"ל בענין הידיעה שאפי' שיודע ניתן לו הבחירה לנסותו:

*) אמר מנחם מענכין תיבות ולכן נקראו המדות כן ליתא בספר הפליאה ושם הנוסח לקמן ובני יודין עולים כ' וכ' הוא עשרים ועשרים בגי' כתר.

בר"י קצור ספר הפליאה

בדמותם ובציורם נבראו שלמים שלא היה בהם מום. כל העשר ספירות נקראים אדם א'. וכבשה קרי כה וכבשוה הרי כאן שתי סודות וכבשה הת"ת לעטרה וכבשוה העליונים לומר שכח הת"ת מן העליונים וכאשר ניתן רשות למעלה כן ניתן הרשות למטה באדם הגשמי למשול ולכבוש כל דבר ואיש את אשתו בביאה. וכשם שהעליונים פעמים מלאים אור ופעמים חסרים אור. וכל זה בהסתלקות א) כן האדם בזמן שהוא אדם ומעשיו כשרים וטובים לפני ה' הוא ימשול בכל. ואם לאו ריק ופוחז מהכל יאופקר לכל כי נמשל לבהמה נדמה. מלת עשב מתהפכת שבע ונקוד לומר שבטבעם מקבלים מהסגול ב) העליון שהם כתר חכמה ובינה. ויהי ערב ויהי בקר יהי ערב אין כתיב כאן אלא ויהי ערב מלמד שהיה סדר זמנים קודם לכן וזהו בונה עולמות ומחריבן החרבה היא אלף שנים שמיטה ג) והבנין שיתא אלפי שני הוי עלמא דין הניין לו ודין לא הניין לו. המדות לוות זו מזו. החכמה מהבינה והבינה מהחכמה וכן כלם וזה כי המיניקים צריכים להניק והיונקים צריכים לינק שיותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק ויהי ערב ויהי בקר יום הששי. זהו שיתא הוי עלמא ויכל אלהי"ם אלף השביעי מלאכתו אשר עשה אשר היה העולם העליון מתנהג שלא נהג באלף השביעי כי כל אותם האלף אין שטן ואין פגע רע וצדיקים יושבים ועטרותיהם ד) בראשיהם. אעפ"י שהכלה עם הכל וכל הנגעי' שפו תמו משם ביום השבת מ"מ השמיטה קשה שאין לה מנוחה פועלת כי היא השמיטה של עכשיו ובין השמשות של שיתא ינוחו כלם וביום השביעי שהוא האלף הז' אין שם יצר ויקדש אותו קדש יום הז' וזמנו לת"ת וכל הכחות החיצוני' אין להם יניקה ממנה. וזהו האיש מקדש ומזמן לעצמו הכלה היא פרוטה והפרוטה היא כלולה בכח יהוה דמתחלף בא"ת ב"ש כוזו מצפ"ץ מצפ"ץ עולה פרוטה ולכן האשה מתקדשת בפרוטה ואינה נקנית בחליפין כי הפרוטה נקנית למצפ"ץ ואז החליפין מתבטלין כי איתנהו בפחות משוה פרוטה שבני אדם נמסרו לדומה ומחליפין לפחות משוה פרוטה הם השרצים והרמשים והנדרסים ה) באשפה ואין להם רחמים כלל ובזמן שהיא נקנית לבעלה זה הדין מתבטל. העוסק בתורה כבן עזאי. זה העסק היא העונג שלו ואין צריך לעונה אחרת. פי' מאמר אמרה שבת. היסוד נקרא שבת שהוא הנפשות ומיעוט הלבנה היו המלכים משתמשים בכתר א' לא היה בת זוג לשבת לקבל הוייתו כשאר ההוויות וכשנתמעטה הירח אז נתן לו כ"י לבת זוג היא העטרה כענין איש באשתו ידובקו. אז אמרה העטרה שגם היא שבת לכלם נתת בת זוג ולי לא נתת בת זוג לקבל ממני אז אמר הקב"ה כ"י הגשמי תהא בת זוגתך ותהיה שר ונגיד ומלך עליהם. בעבור כי שבת יסוד הנפשות ע"כ אמרו נפש יתירה בשבת. שבת ימי בראשית פעלו ששת מדות הנז' כל פעולותיהם כל א' הוציא לפועל מה שהיה בכחה ושבתה וכן כלם. ולפיכך כל א' נקר' שבת משנכנס יום הז' שבתו כלם. וזו היא שביתת העולם ממלאכה אין אחרי פעולת ששת ימים אלו פעולה שלא היתה גנוזה בהם ועומדת שבה מן היום הראשון עד בא זמנו להתגלות בעולם והכל נגזר מששת ימי בראשית ובבא הדבר אינו רק גילוי הדבר וזהו אשר ברא אלהי"ם לעשות כלומר השלמת הענין לעשות פרי כבא זמנו להגלות בפועל. כי אין כל חדש תחת השמש רק שפע הברכות הבא ממקור החיים ומן המעיין המברך כל הספירות בכל זמן ובכל רגע שאלו היה פוסק לא היה העולם מתקיים. וזהו מחדש תמיד מעשה בראשית יום שני נאצל הפחד. יום ה' נאצל הסוד ושניהם דין. ולכן מתענים שני וחמשי ומתחילין בשני כפי סדר האצילות ולא בה' שלא לחזק הדין. כי בי"ה השם צור עולמים עולם הזה היא העטרה העולם הבא היא היסוד זה נברא ביוד היסוד וזה נברא בה"א העטרה. יהו"ה אלהי"ם הוא שם מלא והזכירו

על

הגהות וביאורים: א) סיבת הסתלקות העליוני' היא מעבה התחתונים: ב) ולעיל קראם סגולתא ולאו דוקא סגול: ג) והנהגו בשמיטה הקשה שמילאת הפחד: ד) ועטרות הם מהאור הבהיר: ה) מכאן שאין ראוי להרוג שום דבר:

על עולם מלא ולא קודם לכן לפי שעדיין היה העולם חסר כי ה' רומז להשלמת הבנין כיצד היו"ד וקוצו כתר וחכמה ה"א בבינה וא"ו בשש קצוות וה"א אחרונה בעטרה והנה נשלם הבנין. מהיו"ד של שם הויה יוצא יראה ומן הה"א תשובה ומן הוא"ו תורה שבכתב ומן הה"א תורה שבע"פ ואתה אדם תירא מאדון האדונים כנגד היוד ושוב בתשובה כנגד הה"א ולמוד תורה כנגד הוא"ו ועשה מעשים טובים כנגד הה"א. גן א) העליון היא הבינה גן התחתון היא העטרה כל א' מד' אותיות של שם הויה אינה צריכה לחברתה וכל א' לבדה מורה על שם העצם ומפרש להו והז"ל ולפיכך בחר לשמו הקדש אלו הד' אותיות. טעם אין השם מתחלק אלא לזוגות שאם היה נמצא מתחלק לשלישית בשוה היה נראה שבעל הפרדס נתן רשות לנטיעותיו לעשות כרצונם לכן אינו מתחלק לשלישית בשוה אלא לזוגות. שזה השם הוא שם העצם אשר עליהם אדון מושל הוא עילת העילות שאין אות בתורה לא גופו ולא קוצו רומז בעילת העילות בהיות העולם התחתון בשלמות גם העולם העליון בשלמות. ואם ח"ו עולם התחתון אינו בשלמות הפגם ההוא עולה במסילה העולה נכח העטרה ועולה למעלה ופוגם במרכבה העליונה. כל זמן שהאדם הגשמי לא היה לו עזר ולא נתחבר עם זוגתו פנים אל פנים אעפ"י שהמרכבה העליונה היה למעלה מ"מ השלמות לא נראה בה עד עשות התעוררות למטה ב). העטרה נקר' אני. והכתר נקרא אין. זהו אני ראשון ואני אחרון. האלף רומז בכתר. והיו"ד בחכמה. והנו"ן בבינה. ונעשו שלשתן ראש א' ונקר' אין לענין ההשגה מ"מ הא' משתמש עם י"ן והוא נעלם מכלם. כשתפלת הארץ הגשמי ויחודה עולה למעלה. אז האיד העליון עולה למעלה כעין עשן הקרבן ועי"ז עושים שלום למעלה ומתחברים זה עם זה והשלימו. ואלו לא עשו התעוררות למטה כנסת ישראל אינה מתעוררת לקבל מלמעלה. א"כ מעשה התחתונים משלים הכל ויצר ה' אלד"ים את האדם וגו' כל זה הפסוק על אצילות אדם העליון והוא נפש לחיה שהיא העטרה והיא מעלה אותה ממדריגה למדרגה עד המדרגה העליונה. אדם הרוחני היה עם בת זוגו אדם אחד ואדם הראשון חשב במחשבתו להפרידם ונפרדו ואח"כ עשה מעשה וקיים מחשבתו הראשונה ולא נענש עד שעשה מעשה. דכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו. וב"ד של מעלה עונשין עליו ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע. שהנטע צריך נטיעה כי היו בכח ועקרם הב"ה ושתלם בג"ע והעקירה היא המחשבה וגדולם במקומם היא הנטיעה וז"ש ישבעו חייהם ישבעו מימיהם ישבעו מטעתם, שכל סיבה מקבל מהסיבה שלמעלה הימנה. וז"ש אשריהם הצדיקים שמדמים נטיעה לנוטעה ואת הצורה ליוצרה ויוצרן ונוטען היא האין כי משם נאצל הכל. ויצמח ה' אלד"ים פי' כל הפסוק באצילות הקדוש. ונהר יוצא מעדן כלו' יוצא תמיד ואינו פוסק שאור והשפע הזך והטהור תמיד מתפשט במדות האמת פעמים בריבוי פעמים במיעוט מ"מ לא מעצר זהו שרמזו ז"ל שטל לא מעצר ולעולם יורד עד העטרה והוא טל ואם בני אדם אינם כדאים נהפך ללט כי העטרה הוא הדין והוא מהפכו. והכי אמר אליהו ז"ל יתהפך הטל ויהיה לט. שם הנהרות פישון הוא החסד גיחון הוא הפחד חדקל הוא ת"ת ופרת הוא העטרה. והחסד סיבב את הפחד ברחמים ולכך לא אמר ההולך אלא הסובב. טעם למה אמר בחדקל ההולך והוא סוד כמער אים ולויות. ויקח ה' אלד"ים את האדם ר"ל המשכו בארץ לעובדה ולשומרה לעובדה בהשקאה ולשומרה מלינק מכחות הטומאה. ואם האדם הגשמי הנמצא בארץ הגשמות עובד בנאמנות גם האדם הרוחני ישמרנה ויעבדנה. ויצו ה' אלד"ים על האדם כאן ציוה ה' שבע מצות אשר כלן תלויות באילן העליון

הגהות וביאורים: א) ולפי זה הנהר העליון הוא החכמה והנהר התחתון הוא הת"ת והעדן העליון היא הכתר והעדן התחתון היא הבינה כך נ"ל לפי דרכו של המחבר ויש גן למטה יעדן גשמי: ב) כל זה פי' על פסוק וכל שיח השדה ועל פסוק הוקם המשכן מאבן אחר הוקם עמו דוגמת הבריאה. בא וראה העליונים צריכים אל התחתונים וזה הפך האומרי' שפע עולה אלא עד המרכבה התחתונה:

בללי קצור ספר הפליאה

העליון. כי ביום אכלך ממנו מות תמות הא׳ לאדם הגשמי והא׳ להסתלקות חיים מלמעלה אתה גרמת הסתלקות החיים ממנה כן יסתלקו חייך ממך מדה כנגד מדה. השרוי בלא אשה ממעט את הדמות שנא׳ כי בצלם אלד״ים מה כתיב בתריה ואתם פרו ורבו. והכוונה כי מאחר שהיא הדמות והצלם הוא הת״ת אף ממעט הצלם מהדמות. שדה של תפוחים לפעמים רומז בעטרה ולפעמים רומז בפחד אין מלאך א׳ עושה שתי שלוחיות היינו א׳ דין וא׳ רחמי׳ אבל כלם של רחמים עושה. אך יכול לשנות כפי רצונו של הגוזר כלו׳ האחוז מן הרחמים יכול לשנות דין אבל בפעם א׳ דין ורחמים לא. אתי מלבנון כלה אתי היית בתוך הויות הסתומו׳ והעמוקי׳ בחכמה זה מלבנון אתי מלבנון תבואי כי משם נאצלו בניהם. והיא מסיבה לבה דודי צאה השדה לטייל ולא תשב תמיד במקום א׳. ונקר׳ העטרה לב לפי של״ב נתיבות חכמה שבהם נברא העולם נתנו לדו פרצופין. למה״ד למלך שיש לו י״ב חדרים וכל חדר יש לו נתיב נאה יונתי תמתי אל תקרי תמתי אלא תאומתי לא אני גדול ממך ולא אתה גדול ממני ומה התאומים הללו חש א׳ בראשו חבירו מרגיש כך הדו פרצופים ז״ש עמו אנכי בצרה ומכאן עונש המכה את אשתו ומצערה כי הוא מצער את העליונים כב יכול. כל ההויות הם כמער איש ולויות כאיש המעטרה בלוייה שלו. העולם הזה הוא צל העולם העליון וכל מה שברא זכר ונקבה בראם והכל דוגמא עליונה וכמה גדולה מצות פריה ורביה כי בשבת כשמתחברין המלך והכלה דרך החלון אז נעשים גוף א׳ וכל העולמות מתברכין ועומדין בשלוה ובעבור שהאשה היא דוגמת השכינה אז״ל אוקירו נשייכו כדי שתתעטרו כענין הדבים לקטורת א) באו והפים. עליה נאמר רגליה יורדות מות ומה שלמטה ממנה נקראו רגליה והם דוקים מצד הדין שאין להם רחמים כלל ב). ולפי שהשבת היא עשירית לבנין נופלת עשור נכסים. עונגן של ת״ת שיודעים סוד היחוד היא משבת לשבת מחצות לילה ואילך ומכוונים שתי שבתות זהו את שבתותי תשמורו מלשון ואביו שמר את הדבר ועל הזווג הטהור הזה אמר הכתוב וירחמאלי נשא אשה ושמה עטרה ונקר׳ עטרה לפי שהיא מעוטרת מכל הספירות ולחברן עשה שלמה שש מעלות לכסא. כל תולדות האדם הם מן המוח. והם בו בכח ומן המוח יפרדו ועל המוח יש רשימות דקות מאד והיא דוגמת המוח העליון שהאצילות נאצל מן ההויה הראשונה הנרמזת במוח ויורד לחוט השדרה הרומז לת״ת ומשם ליסוד שהוא הברית ומן הברית לאשה ומן האשה לעולם השפל וראה כמה קדושת האדם והטיפה שנולד ממנה מה רומזת. צריך להזכיר בברכת חתנים עשר לא פחות ולא יותר ששון ושמחה חתן וכלה גילה דיצה אהבה וחדוה שלום וריעות והם התעוררות על העבר ויבן ה׳ את הצלע כי אז נשלם הבנין ופעמים הם גוף א׳ ופעמים הם שני גופ׳ והרמז האתרוג ועצרת. שמות הנגדיים לדו פרצופי׳ הת״ת נקר׳ זה כנגד י״ב הויות שהוא מתגלגל. והעטרה נקר׳ זאת זכר ונקבה בראם. חתן וכלה שדים ורחם איש ואשה ורבים כאלה וכאן פי׳ סוד מקצת עריות. אלפא ביתא של אי״ק בכ״ר. אי״ק רומז בכתר. בכ״ר רומז בחכמה. גל״ש רומז לבינה. דמ״ת רומז לחסד. הנ״ך רומז לפחד. וס״ם לת״ת. זע״ן רומז לשבת. חפ״ף לנגח. טצ״ץ להוד ומלכות ומפרש להו והז״ל. נוגן הפוכים א׳ דומה לקבה וא׳ לרפה כדי שיהיו אחוריהם כנגד ישראל ולא פניהם כי הם שתי מדות דין שאם היו פניהם כנגד ישראל לא היה נשאר משונאיהם של ישראל עד א׳ והם רמז לשני תנינים ג) הגדולים ופי׳ סוד שירס את הזכר והרג את הנקבה. הלמ״ד נק׳ מגדל הפורח באויר ורומז בת״ת וע״י מגדל ד) זה עולה עד הכתר ומאחז בו ע״י קוץ הלמד ומשם מקבלת השפע ומריק אותו למטה וכשיורד למטה השפע והלמד אינו עולה יורד מאמצעות הלמד. סיבת הגלות משום שלא זכינו בלוחות הראשונו׳

שהיו

הנהות וביאורים: א) הקטורת רומז בה וע״י מתקשרת למעלה: ב) ומ״מ . . . ימין ושמאל: ג) פי׳ נונין היינו תנינים: ד) צורהו בו:

שהיו זכרים וזכינו כשניים שהיו נקבות שהראשונות היו בזכור והשניות בשמור שהם נקבות. וע"ן הזין רומז לספירה הז' למעלה ולמטה והיא השבת ולדיק יסוד עולם. הנודר כאלו נודר בחיי המלך היא הבינה. והנשבע כאלו נשבע במלך בעלמו שהיא הת"ת בשם קלוות והוא לשון שבעה. תחת עבד כי ימלוך זה סמאל שרו של עשו. ושפחה כי תירש גבירתה זו הגר שהיא מלרית חילונה. ושרה מלרית א) פנימית שומר פיו ולשונו שומר מלרות נפשו. ואם מוסרין אותו לדיין והדיין מוסרו לקוסטינר הוא דומה ומסבבו מעיר לעיר וממשפחה למשפחה כי גר יהיה זרעו אוי לו. סוד איק רומז לכתר לפי שכל אות מהם פונה לאות שלפניה והיא נעשית כפולה. האלף פונה לפניה והרי היא כפולה. וכן היו"ד והקוף מה שאין כן בשאר האותיות שאם אתה בא לכופלה לריכה לפניה ולאחריה. כילד הבית שבא לכופלה לריכה לאלף ולגימ"ל. ולכן נתקבלו אלו האותיות לרמוז בכתר. ולא תמלא בכל האותיות בחולם רק היו"ד והקוף. והחולם רומז בכתר. והאלף פתוחה להשפיע בעולם. ואיק יק כלול באלף שהיא עולה איק. היסוד נקר' חלון ודרך החלון נכנסים לגן. ג' אותיות בנוניות נתנו לת"ת ונעשה איש שנאמר ה' איש מלחמה. האזור האזור במתניו של אליהו היה מעור אילו של ילחק אבינו. מלות ועשית מעקה ע"ד הסוד. כי יפל הנופל ממנו כל הנופלים מן הגג הזה נופלים ולכן ליוה לעשות מעקה לזכור שלא יבא לידי פירוד ולא יגרום הכנסת חילונים בפנים. פי' מעשה ינאי המלך עם שמעון בן שטח וסוד מלך לא חולך ולא חוללין לאשתו ואין פי' מסכים עם התלמוד. כל הספירות נקראים זכרים ונק' נקבות ועל שהאחרונה מקבלת מכלם נקר' נקבה והדין נקר' הדיוט אלל הרחמים. וה' נתן חכמה לשלמה כי אמר הואיל וממך כשמי אתן לך את בתי שהיסוד הוא השלום ב) ונתן לו הח' להוליא פעולותיו מלת י"ה רומז בחכמה וי"ה שבשם אהי"ה רומז לחכמת שלמה. לדק לדק תרדוף הלדק הראשון לעטרה והב' ליסוד. והיסוד אינו בת"ת שהת"ת נוטה ללד רחמים. והיסוד נוטה ג) ללד הדין. סוד התרומה עין רעה א' משש"ים דקא פגם במדת הפחד שהיא שש' מלמטה למעלה בנונית א' מחמש"ים דקא פגם בת"ת שהיא מדה בנונית. עין רעה א' מארבעים דקא פגם בגלא שהוא ליור החסד והוא רחמים שאין דין יורד שם. החכמה העליונה היא בכור לעולם האלילות וחכמה התתאה היא בכור לכל מה שלמטה ממנה וזו אומן בעליונים וזו אומן תחתוני'. השומע ברכה מן המברך ל"ל אמן ואמן ד) החכמה היא ארך לכתר ולזה כיון האומ' הארך נבראת תחלה לפי שהיא תחלת המחשבה והיא העיקר. והאומר שמים נבראו תחלה כוונתו על הת"ת כי סוף המעשה הוא העיקר והכוונה בכא היו שניהם ובפועל קדם השמים ואין כאן קדימת זמן חלילה ולא פליגי. אלא על העיקר. החסד נאזר בחכמה וע"כ האי אב והאי אב. והפחד נאחז בבינה האי אם והאי אם. וע"כ אמר את אביו ואת אמו ולא אמר אביו ואמו לרבות אב לאב ואם לאם. והאיש הוא הת"ת ישראל ודבק באשתו פי' ואין זו עזובה ממש חלילה. אל' מכבד אביו ואמו ומשגיח באשתו. אין מלון בלילה שאין דין מפנה דין. אמרו אין מוקדם ומאוחר בתורה אפי' בפסוק א'. גר שנתגייר כקטן שנולד דמי בעבור שזה הגר ישראל הוה מעיקרא ונתגלגל בגוי מלד עונו ועתה שסב לקדמותו הראשון נתבטל ממנו הגיות לגמרי ואינו נזכר לו שהרי לא בא לשם רק שימחל עונו הראשון והרי נמחל. והנה הדבר כמו הגוי שנתגלגל בישראל דהוי כנולד עתה שהרי עתה נולד ישראל וכל מה שעשה בגייותו אינו נחשב לכלום. וא"כ לא נשא יעקב אבינו שתי אחיות שהרי נתבטלה האחוה. שבעים שרים לא יעקר ולא יפסד אפי' א' מהם רק חלשות ויבשות יהיה בהם

להה

הגהות וביאורים: א) כוונתו בהם מלרניות זו לזו: ב) ואע"פ שהוא חסר והו היא שלם: ג) ל"ע שהרי מני אותו בכלל ג' של ימין: ד) ולא נהגו כן:

כללי קצור ספר הפליאה

לאה רומזת בהוד. ורחל היא העטרה החוזרת אחר זכותו של ישראל. וע"כ יעקב אהב את רחל מלאה. השפע היורד מן הדפנות אשר שם השרים החיצונים נאחזי' נקר' זיעה אין שם השפעה עליו: גם האילנות שהוא חוץ לפרדס אינו נחשב לשם אילנות כי אין לו התחברות עם הנאצלים מן הפרדס. הכחות החיצוניות הם מסבבים למתיבתא דרקיעא שמחמת לימודם מעוררים השפע ונהנים ג"כ ולכן שכיח מזיקים בבתי מדרשות למטה. כשם שיש בהיקף יד ימין ויד שמאל כן יש הקיף חיצון ובו יד ימין ויד שמאל והנחש הוא יד שמאל החיצון והוא הנק' רוח מסאבא ויונק מנחש שלפנים הנק' לפון והנחש חיצון יש נחש חוץ ממנו והלפון על שהאיל החיצון והחיצון האיל חיצון אחר ע"כ נקר' גם הלפון נחש. והנחש הגשמי היה יניקתו מהנחש הרוחני וסמאל הנמשך מהמדה הרעה בא הוא על נחש והטיל פגם בלורה העליונה. אמר הנחש הגשמי אחרי שהעטרה נאצלת מן הלפון והאשה הזאת מן העטרה וגם הנחש העליון נאצל מן הלפון ואני נאחז ויונק ממנו אסיתנה ואפיתנה מהרה. בחטא אדם ואשתו האריך הרבה והנראה מכוונתו שהאשה קללה הפרי העליון במחשבת ולקחתו בפני עצמו לאלה וקללה הפרי בפועל מן האילן ולקחו במעשה להיות לה לאלו'ה ומיד ירד באשה הרוחנית סמאל רוכב על הנחש וצורת הנחש גמל. והרחמי' פנו דרך וברחו משם וע"ד זה היה חטא אדם הראשון במדת היסוד ונק' בשם העץ ההוא והניח העליוני'. נמצא חטא האשה בפרי וחטא האיש ביסוד שהוא העץ. חטא האשה באשה. וחטא האיש באיש דוגמא א) בדוגמא. לפתח חטאת רובץ להרמיז לעטרה הנק' פתח. שם יצר הרע היורד מן הפחד רובץ. וזהו שכת' יצר הרע דומה לזבוב יושב בין מפתחי הלב. הזוהמה שהטיל הנחש בחוה. נחלקת לד' כיתות והם רוח שטות. רוח זנות. רוח חמדה רעה. רוח חטאת. כיון שהיין והחלב רמז לבשר וחלב א"כ לא יתחברו כלל ולא השיב. ואני אומר כי היין רומז גם למעלה בעולם הרחמים ולכן מתחבר יפה עם החלב מה שאין כן בבשר. ובעון חוה גרמה להתפרש הקול מן הדבור וחלילה חלילה שנתפרשה לגמרי רק נתאלמה שלא לדבר ב) וכיון שנפסק ממנה דבורה ניתנה לעפר. אדם הראשון מושך בעורלתו היה שנמשך אחר עצת הערלה. סמאל קשר קשר עם כל לבאות מעלה. זה מאמר בבהיר. ירד הב"ה עם ע' דיינים ודן את האדם. וע"כ תמצא ע' אלד'ים ג) משנולד אדם עד שגורש מג"ע. עוד כתב כי ע' אלד'ים משנולד עד שגורש כנגדם ס"ח אלפין בעשרת הדברות וא' הוי"ה וא' אדנ"י הרי ע' אלפין שכל אלד"ים מביט באלף וע"כ ה' בראשם אלד"ים כי הזהירו כולם שלא לשפוט כי אם בדין הרחמי' וחשבון זה הוא כחשבון הדברות האחרונות. ואדם וחוה הניחם הב"ה בג"ע הגשמי דוגמא עליונה וצוה עליהם וידע שהיצר יפתם ויעברו על ציוויו ואין לומר ימנע היצר דלבן האילנו כדי לפתות ד) שאין הבחינה רק בזה ואדם וחוה להבחן באו עולם העליון והחיצון וחיצון של חיצון ועולם הגשמי כלם שלשלת א'. הת"ת היא ראש בבנין. אך בפרדס יקרא הכתר ראש וצורת האדם הגשמי הראש למעלה מן הזרועות והבנין הזרועות למעלה מן הראש וכשיהיה האדם הזרועות אז הם מגינים על הראש וזרועות עולם הם מקבלים השפעת עולם העליון ומשפיעין בת"ת ה). העטרה היא סוף הבנין למעלה כנגדו העטרה של מעור היא סוף האדם ועל שהיא מכוסה בכוחות הטומאה לכן צריך להסיר הערלה ולגלות העטרה. וזש"א מל ולא פרע

כאלו

הגהות וביאורים: א) ובזוהר העלה הסט"א למעלה למעלה: ב) מכאן תבין ההליכה בגלות: ג) ולא ידעתי לכוין זה שהרי בכל הפרשה אין ע' אלדים. והנכון כי מתחלת הפרשה עד ויאמר ה' אלד'ים אל האשה יש ע' שמות ובתחלה עלה במחשבה לברוא האדם והוי כאלו נוצר באותה שעה: ד) ומכאן תבין סוד הידיעה מ"כ האיפשרות: ה) ולפעמים הת"ת משפיע על הזרועות כשמגביה ראשו למעלה:

כאלו לא מל א). והנביאים והחכמים היו מתכוונים בעשיה ולא היו עושים הריסה מצד חכמתם
והריסת המעשה היא יותר קשה מהריסת המחשבה לפי שקולן מעשה בן עזאי היה יותר נשלם
בהשגה מבן זומא כי נדבקה נפשו שם ומת. כל דבר המורה בעטרה צריך שיהיה בחשאי ובצנעה
וזהו סוד המסתכל בידי הכהנים ובקשת או בערותו הבל היה משמיעת הרחמ׳ והביאו הב״ה
בשמיעת הדין לנסותו הליך בדין הקשה שהוא הפחד וכיון לפייס הדין כי מלומד היה מהשמיעה
שבא משם להיות העולם בלא דין ולא כיון במחשבתו להיות עם הכלל רק לו לבדו. ועל שהוא
החרב נתחייב הריגה. וזהו שנתיירא משה בשנה הספירות כולם הם כאשכול א׳ שהכל תלוי בו.
ויש בו כמה מינים משונים במראיהם ובשמם והכל מתברך ומתגדל מדבר א׳ ומשורש א׳ כן משל
הספירות לשכך את האזן ע״כ אמר חרב ואין דעתי נוחה במשל הזה. שהרי יש חרצנין וזגין שאינם
למאכל ולא היתה כונתו אלא לדמיון בעלמא שהכל מתברך יחד ממקום א׳ שאין בספירו׳ דבר
שאין בו הנאה לכל העולם. אדם הראשון חשב במחשבתו שדיו בשר העולם ואליו יתפלל. ולא שת
לבו רק לזאת ואעפ״י שחזר בתשובה כבר נגזרה גזירה. והועילה תשובתו הרמתה שלא יבא
בחליפין פחותין ונבזין. וזהו מלך במלך יבא וקרוב לזה היה חטא אנשי דור הפלגה שנאמר
ונעשה לנו שם וזהו אשר בנו בני האדם ואעפ״י שכונתם טובה היתה ולפי״כ לא נענשו עונש
גדול וכוונת זה היתה עושה העגל ולכלם מדד מדה כנגד מדה. אבל דור מבול הטילו גנאי למעלה
כי לא ידע האל מה עשה ולכן נשחתו. הארוך לבאר עון העגל שלא היו כלם במחשבה א׳ כי
קצתם נתכוונו לטובה וקצתם למנהיג וקצתם לע״ז ולפיכך נידונו בדינים שונים. ומשה נתכוון
לבודקם בסוטות. נמשל כבהמות נדמו הכוונה שהם מתחלפים בבהמות. ולמה ישלוט על אותה
בהמה מי שהוא כמותה. ואין הפרש ביניהם אלא הצורה לבד. וזהו סוד איסור אכילת בשר לע״ה
ולמי שאינו צריך ואכילת הבשר לצדיקים מעלים הנפש ההיא תחת כנפי השכינה. וגם נדב ואביהו
לא כיונו בהקריבם רק לעטרה ועשוה זרה. כי הקרבן צריך שיהיה ריח ניחוח לה׳ והם שמו
קטרת עליו לבד ולא עליהם וגם הנשים האחרונות אמרו ומאז חדלנו לקטר למלכת השמים
הסברנו כל משמע שבתחלה היו מקטרות למלאכת השמים לבדה שכן המלה חסר אלף. וטעם
לעונש כל הנז׳ אעפ״י שכוונתם לכבד את ה׳ הנכבד מפני שמיעטו בכבוד המשלה שהוא הת״ת
ובעשותם רוב כבוד לשליח נראה שהכל תלוי בשליח ואין הדבר כן שהרי קיום העולם בגזרת
והוא ימשיל בך. ויתעלב אל לבו היא העטרה והעלב הוא סילוק הרחמים ודדוי המניקת כי
בהסתלק הרחמים אז סמאל וכחותיו שולטין ויש הריסה שהוא גנאי לעטרה כענין קרבנות קין
שהיה זרע פשתן וכיון לעקור הפשתן שלא ינק ממקום גדולו ואחרונה נק׳ פשתן וכן קין בקרבני
ובהריגת אחיו נתכוון להרוס הבנין העליון. ועוד יש הריסה שהוא גנאי כהריסת המרגלים
שאמרו כי חזק הוא ממנו ואין כח ביד השליח. ויש הריסה אחרת כגון אלישע אחר שאמר שתי
רשויות יש. ויש הריסה גדולה והוא מי שכופר בתורה שבע״פ כי אי אפשר לבאר תורה שבכתב
אלא ע״י תורה שבע״פ כי ענינם א׳ והוא כופר ביחוד ונק׳ קוצץ בנטיעות. האכילה והסעודה
היא ההשגה שישיגו יודעי השם הגדול והקדוש וישמחו שמחה גדולה על אותה השגה. והסעודה
ההיא נקר׳ בשמי מרום סעודת ג״ע והיא הסעודה והסחורה. ויש סעודה גשמית. המרכבה
גדול׳ה פני אריה. גבור׳ה פני שור. ת״ת פני אדם. מלכו׳ת פני נשר. הפחד הוא השולחן ועל כן
מסירין הסכין מעל השולחן בשעת ברכת מזון ובשבת אין צריך להסירו. כל מקום שמזכיר דין
צריך

הגדות וביאורים: א) והבוקיים למעלה מהעטרה:

כללי קצור ספר הפליאה

צריך להיות שם מאותיות הרחמים עם הדין לפנים כענין אדני א"י בראש ובסוף הי"א. כתוב בו' וקורין בחיריק זאת א' נסתרת באמצע לילה לילה. כהן בחסד ולוי בפחד ועל כן השנים פוסל בלוים והמומין א) בכהנים. נתן סדר לששה סדרים ולס' מסכתות ע"ד הסוד ושורש חיצונים קליפי ערלה באים ועומדים בין כ"י ובין ישראל הגשמי ומטמאים השפע וכל זה כשיחטאו ישראל וכ"י אינה מנחת אותה להכנס כל עיקר רק לעמוד למטה ממנה וחוץ מהפרדס הכפורים מיעוט רבים שנים הכפור העליון ב) מכפר והשני מתכפר והוא מלשון קנוח שאין שם שום יניקה רעה ואז יש' מתכפרי' למטה. כ"י פעמים עם הכולל והיא שביעית ופעמים בפני עצמה והיא שמינית ונקר' חג עצרת. ואהבת לרעך כמוך ברור לו מיתה יפה ואז תחשב כ"א מן הבכורות הניתן לכהן ואם לאו אמסרך למלאך א' שמו דומה דרכו לנער ולעשות חליפין וחליפין איתנהו בפחות משוה פרוטה. הנפש שמאבד המצוה מלעלות אל הכבוד ג) אין לה ערך ולא דמיון. לכן אין ערך ודמיון לדין הקשה שיבא לו כי חשב מחשבת לבלתי ידח ממנו נדח ואם לאו תנתן תמורה. שם הויה עולה עך כיצד עשרה פעמי' ה' חמשה פעמים יוד ששה פעמים ה' חמשה פעמים ו' הרי עך. הת"ת הוא קדרה דבי תרי לא חמים ולא קריר כלומ' אלא מזוג'. וגם מטטרון נקר' שמים שהוא שמים שלנו ושל מלאכים שהם למטה ממנו והוא ראשון לנבראים. כ"נסת יש' מוציאה כל הנבראים מן הכח אל הפועל ואין בריאתה מצד עצמה אלא מצד כח השם הגדול המקבלים שם קצות כח ממנו התורה ניתנה מהת"ת שהוא כלול בדין וברחמים כדי לתת שכר להוגה בה ועונש לשאינו הוגה בה ושאז"ל התורה ניתנה אש שחורה ע"ג אש לבנה. הת"ת נקר' קדוש שהוא מקבל מהקדוש מדת הכתר והכתר מאין סוף ושאר הספירו' אינם ממשיכים ברכה ממדת הכתר לכן הוא קדוש ר"ל מובדל שהוא לבדו מבורך מן הכתר. החכמה נקר' תכלת והנצח דומה לתכלת והוא רגל ימין וההוד רגל שמאל של הכסא ונקרא' יכין ובועז ושרי האומות אינם משיגים לכסא אלא לרגלו של שמאל ומההוד נאצלין ע"ז כחות כחושבן שמו. יסוד נק' צדיק כי הוא חותם המלך ביסוד יה"ו כ"י עדיין הה' אחרונה לא נאצלת ומזה הצדיק נאצלת ה"א אחרונה ויהיה השם מלא יהוה כלו' ע"י הצדיק נאצלה. ואעפ"י שאמרה התורה משכבי אשה לא להתיר שלא כדרכה בא כי אין כאן מקום ביאה והשחתה גמורה היא וגם מקום טינוף הוא ומטנף חותם המלך וי ליה וי לזרעיה למאן דעביד הכי. המלכות הוא ירושלם של מעלה והיסוד הוא ציון של מעלה והוא מגדל השומר את העיר. כנסת יש' נקר' נשר. סדר תפלת השחר פרשת העקידה ופר' המן וי' הדברות ופר' הקרבנות ואין לומר פר' הקרבנות עד אור הבוקר שהוא זמן הקרבת הקרבנות ויזהר שלא יראה הברית בשעה שהוא לובש חלוקו. יש ליזהר שלא לגלות ואפי' לדרעיה כד מנח תפילין כי כל אבריו של אדם רומזים לדברים גדולים ונוראים ואין שבח כצניעות בעולם. ונטילת ידים ונטילת תפלה שוים בהגבהה ע"כ הגביה ידיך שהם עשר אצבעות כנגד עשר ספירות ותכוין להתקדש מן העשר. רמ"ח אברים רוחנים מתקיימים דרך נקבים חלולים שכן חלולים עולה רמ"ח. אם ירצה לסדר ברכת על נ"י עם שאר הברכות בב"ה אין לעכב ואם בירך ענ"י ואשר יצר יאמר אחריה אלהי נשמה לפי שהיא ברכה הסמוכה לחברתה לפיכך אינה פותח בברוך ולא יברך אלא בשעת הניגוב שכל זמן שלא ניגב לא עשה כלום. הטלית ד) רומז לכ"י וחוט של תכלת רומז בחכמה עילאה

ולפי'

הגהות וביאורים: א) כי המומין מצד הדין והזקנה מצד החסד ב) התשובה מכפרת והמלכות מתכפרת:
ג) הכבוד הוא מיכאל השר: ד) גר' בטלית קטן הוא מדבר אבל טלית גדול רומז בחכמה:

ולפי' צריך מעומד אעפ"י שכל הדברים שרומזי' בכ"י צריך מיושב מ"מ צריך לעשות לה היכר
תיקון המלבוש בשעת התפלה הוא מלבוש הלב לתקן מחשבות השכל. גלוי וידוע לפני מי שאמר
והיה העולם שעתידים ישראל ללכת בארץ לא להם בארץ נכריה ויעלו עליהם בהמות טהורות
גם טמאות ר"ל בגלות יתגלגלו בבהמות ואפי' טמאות ומכאן טעם למה חיסר ג' תיבות בק"ש
מרמ"ח אברים של אדם וצריך להשלימם בחזרת אני ה' אלהיכם. כל דבר שצריך עשרה כגון ק"ש
קדיש קדושה וברכו וכיוצא באלו כל יחיד ויחיד חייב עם השליח והטעם עדות הרבים השוים
בעדותן אוהב הב"ה שנא' הן אל כביר לא ימאס. וכל שאינו קורא ק"ש עם הצבור אין לו רשות
לכפול ויכוין בט"ו וי"ו של אמת ויציב וכו' ועכ"ז קרי ביה מעוות לא יוכל לתקן. וכשיגיע לאות
על ידך ימשמש בתפילין של יד ולטוטפות בין עיניך ימשמש בשל ראש וכשיגיע לוראיתם אותו
ימשמש בציציות. וכן נכון לעשות וכשמתפלל מיושב לא יסמוך מאחריו כי דרך גאוה הוא ויניח
ידו הימנית על השמאלית ויכניע גופו כשהוא עומד וכשהוא יושב כדי לעורר הרחמים. תקמ"ו
תפלות מתפללים המלאכים בכל יום לפני הב"ה כמנין שירה ומהם למד משה והתפלל כמנין
ואתחנן וכן עולה תפלה וצריך שיכוין אדם בתפלתו לעלות התפלה מהיו"ד הראשונה ששם התפל'
מגעת ויסוד כל היסודות משפיע כח בו ע"י הכחות העליונות המתאחדות באמצע יחידי. ומי היא
אשר ידע לעלות ולירד ולא יכשל לסמוך גאולה לתפלה כי התפלה היא אדנ"י וצריכה שמירה
מהגאולה שהוא אל חי ואז היא נק' המלאך הגואל ע"ש משלחו ולעולם היא נקר' תפלה כי דרך
שם עוברות התפלות. פי' ותפק לרעב נפשך שאומר לעני תלא נפשי שאין כלום לתת לך. כל
הימים והעתים טובים להתחיל במצות ולעסוק בתורה ומי שאינו מקפיד לעולם לא יקפידו עמו.
כל האמור בשיר השירים לשבח אשה ההסתכלות בה ערוה. הגיע זמן שכיבה יקרא ק"ש כולו
שיש בו רמ"ח תיבות כנגד רמ"ח אברים חסר ג' להסיר ממנו כל מזיק מרמ"ח אברים. שנים
מקרא הוא"ו ומשך הוא"ו אחת תרגום זו כנסת יש' תורה שבע"פ מקום עמידה כתר הוא מעלה
בכח הנפש הנק' יחידה. החכמה בכח הנפש הנק' חיה הבינה בכח הרוח החסד בכח הנפש
הנקר' נשמה. ת"ת בכח הדם. הנצח בכח העצם. ההוד בכח הבשר. היסוד בכח הגיד. מלכות
בכח עור הבשר. ונ"ל שיש חסרון בספר שהרי לא הזכיר כח הפחד וגם הת"ת אינו בכח הדם.
וכן צריך לתקן הפחד בכח הדם. ת"ת בכח הלב. ג' מזבחות היו מזבח העולה הרמוזה לת"ת
מזבח הזהב הרמוזה לגבורה בעבור שהוא דין קשה. מזבח הנחשת הרמוזה ליו"ד שהוא מלכות
הוא דין רפה כי הנחשת אינו כ"כ אדום כמו הזהב. כלל ופרט וכלל הוא מה שהיו כלם בכח.
פרט הוא האצילות שנאצל איש איש לרגלו. וכלל שלא תאמר אחר שכבר נאצלו אין להם צורך
בבעל הכלל ע"כ חזר וכלל לומר לך שהפרט תלוי ואחוז מן הכלל אשר ממנו נאצל. ופרט וכלל
ופרט שאין אתה דן אלא כעין הפרט היינו רק ומה הפרט יש ביניהם לפי שאם אין פרט כלל
מנין. פרט הוא עילת העילות פשוט בתכלית הפשיטות. כלל הוא כ"ע שכל העשר בם בכח והיה
צריך להאציל כל א' כמשפטו ואפילו הכי אין שינוי שהכלל דן כעין הפרט מכלל שהוא צריך
לפרט הוא כ"ע אשר כל העשר תלוים בו והוא צריך פרטיו לפעול מעשיו ולהוציאם לפועל
כמשפט איברי הגוף שהם יודעים ופועלים מחשבת השכל. ומפרט שהוא צריך לכלל הם הספירות
שהם צריכים כח וחיות מבעל הכלל. כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל לא ללמד על עצמו יצא
אלא ללמד על הכלל כלו יצא. כל דבר שהוא כ"י שהיא בכלל העשר אז היא כלולה מהרחמי'
ויצא .. הכלל. יצא מן הכלל ללמד דין ללמד על הכלל כולו יצא שגם הם מסכימים בדין. על

בלי קצור ספר הפליאה

דרך זה מבאר שאר המדות. כנסת ישראל אוהבת את הגרים בעבור שהיא גולה עם בניה כענין ואהבתם את הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים כפי האצילות הנאצל כך הנשמה נאצלת בזמן שיש השפעה טובה נאצלת הנשמות הטובות נאצלות ובזמן שיצה"ר כובש את הטוב ואין עושין רצונו ש"מ אין ההשפעה יורדת בשכינה רק בכחות הטומאה והנשמות היוצאות עם ההשפעה יוצאות בחוץ וטמאות ומשם באות בזו השמיטה הנשמות החדשות ימנעו לבא בעולם. בשגם הוא בשר ר"ל בעבור שגם הרוח נמשך אחר הבשר להיות נפש גופנית רודף אחר הגשמי' ולא אחר הרוחניות וע"כ יתגלגלו במוגשמים בטובים וברעים ובנמשכים באשפה והרוח החדשה יצאה והלכה לה והאדם גרמת. ר"ל כחותיו של הב"ה זה ע"ג זה והם דומים לאילן. זה המאמר הוא בבהיר הכל תלוי באדם הגשמי ליישר את נפשו או לאבדה וזה הדרך יהיה לעולם מ"מ לענין המיעוט והרב תלוי בשמיטות שכל שמיטה תעשה כענינה. זרע חכמה עילאה יורד דרך השדרה אל העטרה ומשם לעולם השפל שנא' ממזרח אביא זרעך. וגם מאמר זה בבהיר. ששים גבורים סביב לה עטרה מכל קצה וקצה משם קצוות וסובבים ממטו של מלך היא הארץ העליונה מטה שלום וגק' גבורים על שיונקים מעולם הגבורה. רבה רעת האדם הגשמי עד שהגיע פגמו בארץ העליונה ואעפ"י שיורד ענג אל לבו היא העטרה מ"מ אינו מניחה לכלות העולם ולברוא עולם חדש השכינה נקר' כבו"ד ול"ב כבוד כי חולקים כבוד למדת הדין ול"ב נקר' ע"ש הפעולות של מטה ע"כ כבוד עולה ל"ב. למה"ד למלך שהיה לו מטרונית בחדרו וכו' גם זה המשל בבהיר והיא פי' כל המאמר. ומה שהמשילה לחתיכת שדה והיא חוץ לגן הגן הוא יסוד עולם והכבוד היא חתיכת שדה ואמת שהכבוד אין קבלתו כמו שאר הספירות כי הוא אצילות אחרון ולפעמים יביאו בגן שהיא היסוד ואין הכבוד שותה באותם המים וא"כ נראים הדברים אחר שהדבר הוא כך שאינה באחדות עם הבנין לענין הברכה אעפ"י שהוא דבוק ומחובר לגן בעבור שבה הקילון והיא מקבלת השינבים להעלותם לעשות נקמה והם המונעים המים מלירד בה וע"כ היא צריכה ברכה וגם לקבוע לה ברכה בפני עצמה ולהיותה באחדות כלם בברכה כמו שהיא בייחוד האילן וזה טעם האתרוג בשמיני חג עצרת. וצריך לייחדה ברכה להיות נפשו קשורה בנפשו. שמיני חג עצרת היא תשלומין דראשון להודיעך שהיא דבוקה באילן. ואמרו רז"ל שהוא רגל בפני עצמו לענין ברכה שאינה בייחודם ולכן צריכה לברכה וקבעו לה ברכה בפני עצמה כדי לייחדה גם בברכה. וכל זה לפי שהיחוד שם נשלם ולשם נקשרו כלם. ולכן נקרא מקום אחר שהיא נקשרת ומייחדת הכל בלי פירוד ע"כ אמר ספר יצירה המיוחס לאברהם אבינו ע"ה עשר ולא תשע. שלא תאמר אחרי שהיא אינה שותה מן הגן אבל היא צריכה ברכה א"כ עד הגן הוא האילן אבל היא אינה בכלל הגן ע"כ אמר עשר ולא תשע. כלו' הזהר שלא תקצץ גוף האילן כי היא תכלית האילן. ומה שאין מייחדים אותה בברכה הוא מצד המקבלים וכשם שגזר עשר ולא תשע כן גזר שלא תאמר אחר שאצילותן מאין סוף א"כ הרי הוא בכלל הספירות וא"כ אחד עשר הם ולכך אמר עשר ולא אחד עשר באינו במנין הספירות שהכל תלוי משם והספירות הם עשר:

הנה העתקתי כל אלו הלשונות לפי שרבו בו הפירושי' כדי שתבין פירושו מהראשון שאמרו ויתעצב אל לבו היא הת"ת. אמר נעשה אדם שהמלך בלבו היא העטרה. ואמר נעשה אדם להוריד עליו ברכה במעשיו הטובים. ועתה שהרשיע האדם אמר ויתעצב אל לבו כלו' שלא אליה עצב בהסתלק ממנה כדי שיפחד האדם שהרשיע והוא משל האדריכל. וינחם ה' הוא שילך שפע הרחמים ונשארו שם למה שעשה את האדם בארץ וסילק האדם העליון מן הארץ העליונה

העליונה. בית בראשית רומז בכתר. וגודלו בעילת העילות. להודיעך שהבית הוא פעול מצד גודל הנעלם שאין שם רמז לא באות ולא בניקוד ולא בקוץ אלא הבית רומז בכתר ומצד גודלו עדות שהוא גדול משם שאין לו לאדם פה לדבר. אמרו רז"ל קודם בריאת העולם היה הב"ה ושמו לבד הכוונה הב"ה היודע מבלי מודיע והכתר כי הכתר יקרא שמו והוא נשמה לנשמה והב"ה מתאחד בכתר ונותן בו כח להחזיק הספירות ולשון אחדות הוא שהכתר מסתתר באמצעות כחו של הב"ה ודע שזה ענין דק והכתר נקר' נשמה כי היא הבריאה העליונה והב"ה עומד על הכתר ומחזיקו להבדיל כמו הנשמה בגוף והב"ה אינו בא מצד עילויו לשום צד אלא הוא בעל הכל מעצמו ואנו בתפלתנו מזכירין היחוד ומושכין שפע וברכה מאותו מקור שהוא הכתר והב"ה במקום הזה הוא עילת העילות ית' וית'. וכאן הם עשר הויות נעלמות שהכתר מסתתר בתוכם ומכתר האציל הב"ה החכמה שהיא הספירה השניה והיא כלי אומנותו ליסד כל פעליו כי כשנבראת החכמה נבראו עמה בדרך אצילות כל הספירות. האציל הב"ה בינה ויש לה כח להוציא כל הדברים מהכח אל הפועל. ויש לה חמשים שערים. וכבר הארכ בזה למעלה וכאן כללם בשלשה והם כח מושכל כח מורגש כח מוטבע החסד מדה רביעית. ויש בה ע"ב גשרים כמנין חסד והם ע"ב שמות היוצאים מויסע ויבא ויט. הגבורה מדה חמישית והיא מדת יצחק ובה נשלמו חמשה עליונות וכלם נקראים היכל ה'. ועולם השפל. ועולם החיים. הת"ת מדה ששית נותנת כח ופאר לספירות והיא השואת הכל ויש לה השלמת עשר מאורות. ואזיל ומפרש שמותם וענינם והמאור העשירי נקרא אור קדמון. מפני שהוא המפעל הקדמון. ואין אדם יכול לידע עיקר זה במפעל כלל. וזה המפעל ממ"ב שהם נקראים בזו המדה ופירש מהם י"ב שמותם וענינם. ולפי שלא ירדתי לעומקם לא העתקתים. והזוכה יזכה משם. הב"ה אין לו דמות ולא צורה אלא דמות שכלו עומד כנשמה מצויירת בבנין הגוף. כך מצוייר בספירות. ואם תרצה להבין תחשוב הדקות והמדות ולא הממשות והב"ה משפיע בכל הספירות וכלם מכחו ונראה באמצעיתם ומתרומם עליהם ומתעלה עליהם עד אין סוף לרוממותו. והב"ה כאן הוא עילת העילות. דע כי נתיבות כ"ו כנגד חשבון השם. הנתיב הראשון נקרא שכל קבוע ומפרש ואזיל שמותם וענינם. וגם באלו לא זכיתי ומשם יזכה הזוכה. ולבסוף כתב הנתיב הכ"ו נקר' הצד הגומרת מפני שהוא תשלום גמור השכל והכל נקר' שכל קבוע והבן זה כי הוא סוד ויסוד לכל הנתיבות. המפעל הי"ב מורה על נתיבית החכמה שהם ל"ב. ואלו הם עשר ספירות וכ"ה אותיות יסוד על כל אות ואות נתיב בפני עצמו ומהנתיבות נקר' כתר עליון הוא הנתיב הא' שבו נגלה כבודו של הב"ה קודם בריאת העולם ומתחלק לד' חלקים. ומפרש להו ואזיל. ונראה שבזה מתורץ מה שקשה עלי בנתיב הראשון ועיין במה שכתבתי לעיל. נתיב שני נקר' חכמה קדומה ומתחלק לז' חלקים. הנתיב החמישי נק' גבורה והוא ב' חלקים ערפל וחשמל. והם שתי צורות זו כנגד זו. הנתיב הו' הוא נצח הוא נוצין עומד' מימין כדי לקטרג על מדת הגבורה והוא הנקר' שפע החסד ומתחלק לד' חלקים וכל חלק מורה על ענינו ומהותו. ומפרש להו ואזיל. כל הדברים הם כסא להב"ה ומתאוים שיהיה הב"ה במחילתם. כמו שאמרו יורדי המרכבה פעם א' ביום עומד כסא הכבוד לפני הב"ה ואומר התכבד ושב עלי מלך מפואר. לפי שמשאך חביב עלי. סוד המילה מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה ס"ת יהו"ה לרמוז כי זה כלול בזה וזה בזה השער החמשים משערי הבינה נקר' שער הדממה. וזה השער לא השיגו מרע"ה וביקש עליו ואמר הראני נא את כבודך. א"ל הב"ה וראית את אחורי ופני לא יראו. ר"ל הספירות תשיג לענין הממשות כדי שתוכל לבאר כל א' וא'. אבל

פני

כללי קצור ספר הפליאה

פני שהם כתר החכמה כי לא תוכל להשיגם מפני זה השער שכבודי נמלא בתוכן. כשנבראת החכמה היתה בכח ריבוי ומתחלק לנורות נבדלות זו מזו ונקשרות זו בזו והם עשר ספירות. ולא היתה החכמה נבראת בתוכם והיו מתנועעים ורצים כמרוצת הכסף באש ולא היה בהם הכנה ליישב עד שחשב שם הב"ה והניחם לנד א' מן העילה ואז היתה החכמה נכרת. והיינו דכתי' מבכי נהרות חבש. סוד האותיות בציורן והוראתן ועניינם א' יש לה ג' צדדים. ראש. והמצע. וסוף. הצד העליון מורה על ממשות החכמה וזכרון הכח שהיא נאצלת ממנו. האמצע מורה על ממשות השכל המקרבה מן החכמה. והסוף מורה על המדה המתרבה מן השכל וכו'. הבי"ת יש לה ב' צדדים והיא פתוחה כדי לקבל תוספת רוח הקודש מצד האלף כמו הרב המשים הדברים בפי התלמיד ועל דרך זה מפרש כל שאר האותיות כל א' כפי צורתה. ועל הגא כתב שהיא פתוחה כדי לקבל שפע מכל צד פתוחה לפניה כדי להיות יונקות כל האותיות ממנה בדרך השפע והיא סתומה מלמעלה כדי שלא יתפשט השפע לצאת חוץ ממנה. ועל היו"ד כתב שהיא צורה רוחנית יושבת בראש כולם והיא על כלם וחוץ מכלם כי באותיות האלף ראש לכלם והיוד כלל כלם. והכל מורה על קדמותו של הב"ה וזהו שאמר וראית את אחורי ופני לא יראו כלומר תשיג מה שידבק בו ויתחבר אלי הכל בראוי גמור. אבל מה שהיה קודם מציאותו לא תוכל להשיגו כדי שלא תאמר עלי כשאר כל האחדים. פלוני יוצא ממקום פלוני ומקור פלוני ממקור פלוני. והיה נמלא יחודי חו"ל ומקום הקדושה בלוע. ומ"ש בראוי נ"ל שהוא ראיית הרב כלומ' השגה גמורה סדר ל"ב נתיבות ושמם ראשון שכל קבוע. שניה חכמה קדומה. ג' אור מופלג. ד' בינה. ה' אור הנסתר. ו' בנין. ז' אור נתגולן. ח' חשמל. ט' גילם. עשירי אור נח. י"א ערפל. י"ב רצון. י"ג אור מלוחלח. י"ד כסא הנוגה. ט"ו נלם. י"ו אור מזהיר. י"ז אופן הגדולה. י"ח הרהור. י"ט אור מזוקק. כ' כרוב. כ"א אור נח. כ"ב אור מלוחלח. כ"ג העין. כ"ד גלגל המרכבה. כ"ה אויר כ"ו . . . . כ"ז אויר בהיר. והסופר השמיט נתיב כ"ו. נתיב כ"ח פרגוד. כ"ט כסא הכבוד כלו' גוון ל' . . . . . ל"א אור הנוגה. ל"ב חדר גדולה. כדי שלא תאמר גודל בית של בראשית רומז בכתר והוא הגדול ואינו פעול. לכן עשה למ"ד של ישראל שהוא השלמת התורה גדולה ורומז בת"ת. וגם רומז בכד עליון גודל הלמ"ד. ואא"כ אמר אין דבר בתורה להרמיז באין סוף ואין אמת גודל האות מרמיז אליו. וזהו דעתי שאין לך דבר רומז אל עילת העילות וגודל הלב הוא כתר עליון ואין לך עסק בנסתרות שמאביד את האדם מן העולם מחליף את המלאך הממונה עליו אם לעוני אם לעושר והמלאך הולך וזה מתהלך מדור לדור עד שישוב אליו מלאכו ואותו המלאך כל זמן שזה בצער נותנו לאחר שפב בתשובה ושלו נותן לזה האבוד. וזהו לזה יעשיר ולזה יעני ולימים תראה בהפך. ובמבול לא עשה כן אלא שאיבדם למעלה ולמטה הם והממונים שלהם. הם נטבעו במים וכנגדם טבע בריאם בנהר דינור ואיבדם מן העולם עמהם ואפי' שהם הממונים על העוברים לא הם עליהם הפי"ת של בחרו רומז למזל בתולה והמלאכים ראוה יפת תואר ורצו לבוא עליה ולא שמעה אליהם והצילוה. ולכן קבעוה בגלגל עולה ויורד. עולה למעלה ויורד למטה וזה ידוע האלף מצייר יו"י ולמה וא"ו באמצע שהוא כעין ספוג שואב מן היו"ד ומריק ליו"ד ואלף קריאתו אלף וקריאתו אחד והוא אל רם א' כי האלף עולה שמנה מאות וכן רם עולה שמונה מאות גם ציור האלף עולה יהו"ה והוא יראנו נפלאות אמן :

ת"ו ש"ל ב"ע

16
32